

Kennisdocument

DGA in de Pocket

Alle informatie die een dga op zak moet hebben

Als directeur-grootaandeelhouder (dga) heeft u meerdere petten op: niet alleen bent u directeur en aandeelhouder, maar ook werknemer en dat vereist het nodige schakelwerk. U moet (zakelijk) handelen in het belang van uw bv, maar daarbij niet u zelf vergeten. Niet alleen nu, maar ook in de toekomst als u wilt stoppen met werken. Voor uw privésituatie – denk aan uw eventuele partner of (klein)kinderen – gelden specifieke regels en zijn er handige tips om goed in uw achterhoofd te houden.

U wordt voortdurend geconfronteerd met belangrijke vraagstukken en fiscale veranderingen. U wilt graag al uw aandacht kunnen besteden aan ondernemen. DGA in de Pocket geeft op luchtige wijze inzicht in alle zaken waar u als directeur-grootaandeelhouder mee te maken krijgt. Eerstelijnsinformatie dus, voor de dagelijkse praktijk!

Wilt u advies hoe u mogelijk nog succesvoller kunt ondernemen, ga dan naar uw contactpersoon bij DRV. Hij weet alles over de laatste wet- en regelgeving en hoe u als dga, ook in een specifieke branche, kunt excelleren.

1. Weten wat u verdient

U werkt niet voor niets. Tegenover alle arbeid hoort een beloning te staan. Per slot van rekening moet u niet alleen de kost kunnen verdienen voor uzelf en uw gezin, maar wilt u vast ook nog wat reserveren voor de 'leuke dingen in het leven'. Nu bent u in dienst bij uw bv en kunt u

DRV Accountants & Adviseurs. Stilletjes één van de beste kantoren van Nederland.

daarom slim profiteren van een aantal extra voordeeltjes. Verzekerd voor de werknemersverzekeringen bent u waarschijnlijk niet, maar om hier zeker van te zijn, hebben we de regels toch maar even voor u op een rij gezet. Zo weet u in ieder geval wat u verdient en ook wat u overhoudt.

1.1 Gebruikelijk loon

Als dga bent u in dienst bij uw eigen bv. Dat betekent dat u aan uzelf een salaris moet uitbetalen. Alhoewel u veel touwtjes in eigen handen heeft, geldt dat maar zeer beperkt voor uw salaris. U zit namelijk vast aan de gebruikelijkloonregeling.

In het verleden zagen veel dga's nog weleens af van salaris of betaalden zij zichzelf een laag salaris om dit vervolgens aan te vullen met een dividenduitkering. Daarmee was een voordeel te behalen, want de verschuldigde belasting over een dividenduitkering is minder dan wat u betaalt aan belasting over uw salaris. Inmiddels is hier een stokje voor gestoken. Sinds 1997 geldt namelijk de gebruikelijkloonregeling. Kort gezegd komt het erop neer dat u vanuit uw bv een salaris hoort te krijgen dat gebruikelijk is voor het niveau en de duur van uw arbeid. In 2014 bedraagt het gebruikelijk loon minimaal € 44.000, maar kan afhankelijk van uw situatie hoger of lager uitvallen.

Iedere aanmerkelijkbelanghouder

De gebruikelijkloonregeling geldt voor iedere aandeelhouder met een aanmerkelijk belang. Hiervan is in ieder geval sprake als u al dan niet samen met uw fiscale partner direct of indirect minstens 5% van de aandelen (per soort) bezit in een bv. Maar ook als u recht heeft om voor 5% of meer aandelen van een vennootschap te kopen, komt het aanmerkelijk belang – en daarmee ook de gebruikelijkloonregeling – om de hoek kijken. Dit geldt tevens als u in het bezit bent van winstbewijzen waarmee u ten minste 5% van de jaarwinst (of liquidatie-uitkering) van een vennootschap kunt krijgen. Tot slot is een aanmerkelijk belang ook aanwezig bij een stemrecht van 5% of meer in een coöperatie.

U moet rekening houden met de volgende regels:

- De gebruikelijkloonregeling geldt in principe voor iedere bv waarvoor u werkzaamheden verricht.
- De gebruikelijkloonregeling geldt ook voor uw partner als hij of zij arbeid verricht voor de bv en zelfs als uw partner vermogen ter beschikking stelt.
- Ook als u een lager salaris krijgt uitbetaald, moet uw bv toch loonheffingen berekenen en afdragen over het gebruikelijk loon.

- Pensioenaanspraken horen niet tot het gebruikelijk loon. Een eventuele bijtelling voor de auto van de zaak en aan u toewijsbare vergoedingen vanuit de werkkostenregeling horen juist wel tot het gebruikelijk loon.

Gebruikelijk loon in kaart

Met ingang van 2015 zijn de regels voor het gebruikelijk loon aangescherpt. Volgens de hoofdregel moet uw loon voortaan worden vastgesteld op het hoogste van de volgende bedragen:

- 75% van het loon uit de meest vergelijkbare dienstbetrekking;
- het hoogste loon van de overige werknemers van de bv of de daarmee verbonden vennootschappen (lichamen);
- € 44.000.

De meest vergelijkbare dienstbetrekking is de dienstbetrekking die het meest te vergelijken is met uw dienstbetrekking, maar waarbij een aanmerkelijk belang geen rol speelt. Dat kan dus ook een dienstbetrekking zijn die qua werkzaamheden wellicht niet helemaal aansluit bij uw werkzaamheden.

Een lager gebruikelijk loon

In de volgende gevallen mag uw gebruikelijk loon lager worden vastgesteld:

- het loon uit de meest vergelijkbare dienstbetrekking is lager dan € 44.000. U mag uw loon stellen op 100% van het loon uit de meest vergelijkbare dienstbetrekking.
- 75% van het loon uit de meest vergelijkbare dienstbetrekking is lager dan het loon van de meest verdienende werknemer van de bv of van een verbonden vennootschap (lichaam). U stelt uw loon dan op 75% van het loon uit de meest vergelijkbare dienstbetrekking met een minimum van € 44.000.

In alle gevallen moet de bv als werkgever aannemelijk maken dat een lager loon op u van toepassing is. Dat geldt ook als uw loon om andere redenen lager zou moeten zijn. Bijvoorbeeld omdat u in deeltijd werkt, uw bv structureel verlies maakt of uw werkzaamheden voor de bv zich beperken tot vermogensbeheer.

Werken in deeltijd betekent niet automatisch een evenredige vermindering van het gebruikelijk loon.

Is het gebruikelijk loon niet hoger dan € 5.000 en krijgt u van de bv geen loon voor uw werkzaamheden, dan hoeft de bv geen loonheffingen over het gebruikelijk loon in te houden en af te dragen. Krijgt u wel loon – ook al is dat lager dan € 5.000 – dan moeten er wel loonheffingen worden betaald. De € 5.000-grens geldt voor het totaal van uw werkzaamheden voor alle vennootschappen waarin u een aanmerkelijk belang heeft.

Het is verstandig om een lager gebruikelijk loon van tevoren af te stemmen met de Belastingdienst. Zo voorkomt u problemen en bewijslast achteraf.

Twee voorbeelden

De aangescherpte regels van het gebruikelijk loon per 2015 blinken niet uit in eenvoud. Daarom twee voorbeelden ter verduidelijking.

Voorbeeld 1:

Hoogste loon van een van de overige werknemers van de bv: € 120.000

Loon meest vergelijkbare dienstbetrekking: € 150.000

Hoofregel: uw gebruikelijk loon dient het hoogste te zijn van € 120.000, € 112.500 (75% van € 150.000) en € 44.000. In casu dus € 120.000. Uw bv kan aannemelijk maken dat deze € 120.000 hoger is dan 75% van het loon uit de meest vergelijkbare dienstbetrekking. Dan geldt het volgende : € 120.000 is hoger dan € 112.500 (75% van € 150.000). Uw gebruikelijk loon kan worden vastgesteld op € 112.500.

Voorbeeld 2:

Hoogste loon van een van de overige werknemers van de bv: € 45.000

Loon meest vergelijkbare dienstbetrekking: € 50.000

Hoofregel: uw gebruikelijk loon dient het hoogste te zijn van € 45.000, € 37.500 (75% van € 50.000) en € 44.000. In casu dus € 45.000. Uw bv kan aannemelijk maken dat deze € 45.000 hoger is dan 75% van het loon uit de meest vergelijkbare dienstbetrekking. Dan geldt het volgende: € 45.000 is hoger dan € 37.500 (75% van € 50.000). Uw gebruikelijk loon bedraagt nu € 44.000. Het loon uit de meest vergelijkbare dienstbetrekking is immers € 50.000 en dat is niet lager dan € 44.000.

Hoger loon kan ook

Over het algemeen zal de Belastingdienst er geen enkel probleem mee hebben als u zichzelf een hoger salaris uitbetaalt dan het gebruikelijk loon. Soms is een hoger loon zelfs verplicht. Dat kan als de belastinginspecteur vindt dat 75% van het loon uit de meest vergelijkbare dienstbetrekking hoger is dan het loon dat u geniet. Hij moet dan wel met objectieve criteria aannemelijk maken dat volgens hem een andere dienstbetrekking de meest vergelijkbare dienstbetrekking is.

En dan is er nóg een methode om de hoogte van het gebruikelijk loon vast te stellen: de afroommethode. Deze methode wordt toegepast als de opbrengsten van de bv (bijna) geheel voortkomen uit de werkzaamheden van de dga. Dit doet zich weleens voor bij een eenmans-bv. Bij toepassing van de afroommethode wordt het gebruikelijk loon op de volgende manier berekend:

Gebruikelijk loon = Opbrengsten van de bv

-/- aan de opbrengst toe te rekenen kosten (exclusief het loon van de dga)

-/- lasten en afschrijvingen.

De laatste jaren is de toepassing van de afroommethode fors beperkt. Zo is deze methode niet toe te passen als er nog meer werknemers in dienst zijn bij de bv. Ook in geval van samenwerkingsverbanden is de afroommethode maar zeer beperkt toepasbaar. Omdat per 2015 de meest vergelijkbare dienstbetrekking zo'n belangrijk criterium is geworden, is het belang van de afroommethode nog verder afgenomen.

Gebruikelijk loonafpraak

Is uw gebruikelijk loon hoger dan € 44.000 en heeft u hierover in het verleden afspraken gemaakt met de Belastingdienst, dan is deze afspraak per 1 januari 2015 komen te vervallen. Er is echter een goedkeuring zolang de Belastingdienst geen contact met u opneemt voor een nieuwe gebruikelijkloonafpraak of tot het moment waarop de oorspronkelijke gebruikelijkloonafpraak zou komen te vervallen. Tot die tijd mag u uitgaan van een loon ter grootte van 75/70e van het loon uit 2014, mits de feiten en omstandigheden gelijk blijven.

Werkzaamheden voor meerdere bv's

De gebruikelijkloonregeling geldt voor al uw werkzaamheden die u als dga (aanmerkelijkbelanghouder) verricht en dus ook voor de werkzaamheden bij meerdere bv's binnen

een concern. Het maakt daarbij niet uit of de bv's voor de vennootschapsbelasting al dan niet een fiscale eenheid vormen.

Er kan dan wel een beroep worden gedaan op de doorbetaaldloonregeling. Dit houdt kort gezegd in dat slechts één bv (inhoudingsplichtige) de loonbetalingen verricht en de loonheffingen inhoudt namens alle andere bv's. De andere bv's betalen dan geen loon meer aan u uit.

Om de doorbetaaldloonregeling toe te passen, moet eerst een verzoek worden ingediend bij de inspecteur. Een verzoek mag achterwege blijven als u via uw houdstermaatschappij aandelen houdt in een werkmaatschappij en voor beide vennootschappen werkzaamheden verricht. In dat geval mag de doorbetaaldloonregeling gewoon worden toegepast zonder toestemming vooraf van de Belastingdienst.

Gebruikelijk loon op een ongebruikelijk tijdstip

Normaal gesproken hoort u uw loon – net als andere werknemers – regelmatig (veelal maandelijks) te ontvangen. U verkeert echter in de min of meer bijzondere positie dat u zelf kunt bepalen wanneer u salaris geniet. Van uitstel is echter geen sprake. Krijgt u namelijk uw loon geheel of gedeeltelijk op een ongebruikelijk tijdstip, dan gaat de Belastingdienst ervan uit dat u uw loon toch geniet op het tijdstip waarop u het ook zou hebben ontvangen als u een normale werknemer zou zijn geweest met een reguliere dienstbetrekking.

Vereenvoudigde aangifte

Net als iedere andere inhoudingsplichtige werkgever moet uw bv maandelijks of eens in de vier weken een elektronische aangifte loonheffingen indienen. Slechts in uitzonderlijke gevallen is dit per halfjaar. Maar er bestaat nog een uitzondering. Zo heeft een bv met een of meer dga's de mogelijkheid om eenmaal per jaar (in januari) aangifte loonheffingen te doen voor alle aangiftetijdvakken van dat jaar.

Er gelden twee voorwaarden:

- Naast de dga (dga's) werkt er geen ander personeel in de bv, behalve eventueel meewerkende echtgenoten en kinderen.
- De dga (dga's) en meewerkende echtgenoten en kinderen zijn geen van allen verzekerd voor de werknemersverzekeringen.

Niet alleen hoeft er dan slechts eenmaal per jaar aangifte loonheffingen te worden gedaan, ook het aantal in te vullen rubrieken is minder. Uw bv moet wel per aangiftetijdvak de loonheffingen betalen.

STAPPENPLAN GEBRUIKELIJK LOON

1. *Controleer of de gebruikelijkloonregeling op u van toepassing is.*
 2. *Check de juiste hoogte van het gebruikelijk loon (gelijk aan, lager of juist hoger dan € 44.000)*
 3. *Stem bij twijfel de hoogte van het gebruikelijk loon af met de belastinginspecteur. Met name bij een lager gebruikelijk loon en ingeval van werkzaamheden voor meerdere bv's binnen een concern.*
 4. *Leg het gebruikelijk loon in een arbeidsovereenkomst vast.*
 5. *Zorg voor een goede onderbouwing van de hoogte van uw salaris en leg dit ook in de administratie vast.*
 6. *Dien een verzoek in voor de doorbetaalloonregeling als u werkzaamheden verricht voor meerdere bv's binnen het concern.*
 7. *Doe één keer per jaar aangifte loonheffingen indien mogelijk.*
 8. *Hou rekening met de extra werkgeversheffing als uw loon in 2013 meer bedroeg dan € 150.000.*
-

1.2 Werknemersverzekeringen

Ondanks het feit dat u in dienst bent bij uw eigen bv, bent u meestal niet verzekerd voor de werknemersverzekeringen (WW, WAO, WIA en ZW) en heeft u dus ook geen premieplicht. Dat komt omdat er vaak geen sprake zal zijn van ondergeschiktheid, een gezagsverhouding ontbreekt en u niet tegen uw wil ontslagen kunt worden.

Of u verzekerd bent voor de volksverzekeringen, daarover bestaat geen enkele twijfel. Iedere inwoner in Nederland is namelijk verzekerd.

In de praktijk is het wel of niet verzekerd zijn voor de werknemersverzekeringen niet altijd even eenvoudig vast te stellen. Dat komt met name doordat er veel verschillende bv-structuren bestaan met meerdere dga's aan het roer.

In de volgende situaties bent u niet verzekerd voor de werknemersverzekeringen:

- U bent als statutair bestuurder, al dan niet samen met uw echtgeno(o)t(e), houder van aandelen die 50% of meer van de stemmen in de algemene vergadering van de vennootschap (bv) vertegenwoordigen.
- U heeft als statutair bestuurder, al dan niet samen met uw echtgeno(o)t(e), een zodanig aantal aandelen dat de overige aandeelhouders geen versterkte meerderheid hebben om u – gelet op de statuten van de vennootschap – tegen uw wil te schorsen of te ontslaan.
- U bent statutair bestuurder van een bv waarvan ten minste twee derde van de aandelen met stemrecht in de algemene vergadering wordt gehouden door uw bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad (familievennootschap).
- Er zijn meerdere statutaire bestuurders en er is sprake van nevengeschiedtheid. Dat wil zeggen dat iedereen een (bijna) gelijk aantal stemmen kan uitbrengen in de algemene vergadering van de vennootschap. Alle statutaire bestuurders worden dan aangemerkt als dga.
- U heeft als bestuurder via een (tussen-)bv of een stichting administratiekantoor de zeggenschap in de algemene vergadering van de vennootschap.

Enige houvast

Over het algemeen mag u ervan uitgaan dat als er geen sprake is van ondergeschiktheid, u niet verzekerd bent voor de werknemers-verzekeringen. Dat is het geval als u meer dan de helft van de aandelen bezit en u over uw eigen ontslag kunt beslissen. Ook als uw familie (bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad) minstens twee derde van de aandelen bezit, is ondergeschiktheid meestal niet aan de orde.

Bezit u minder dan de helft van de aandelen en heeft u hierdoor geen beslissende stem in de algemene vergadering van de vennootschap, dan bent u in de regel wel verzekerd voor de werknemersverzekeringen. De feitelijke situatie is echter bepalend. Er moet sprake zijn van ondergeschiktheid, oftewel u kunt tegen uw zin ontslagen worden.

Praktijkvoorbeeld

Hoe belangrijk die feitelijke situatie is, blijkt uit een arrest van de Hoge Raad uit 2013. Het ging om een dga die 48% van de aandelen bezat in een bv. Zijn dochter hield 26% van de aandelen en de overige 26% waren in handen van derden. Aan de dga werd ontslag verleend, nadat in de aandeelhoudersvergadering was besloten om de activiteiten van de bv stop te zetten. Van het UWV kreeg de dga vervolgens geen WW-uitkering, omdat hij niet verzekerd zou zijn voor de werknemersverzekeringen. De Hoge Raad besliste anders. Omdat de dochter slechts 26% van de

aandelen bezat – wat minder was dan twee derde in familieverband – was de dga wel verzekerd en had hij dus recht op een WW-uitkering. Voor die ‘tweederde-eis’ waren de aandelen van de dga niet van belang.

Bent u verzekerd voor de werknemersverzekeringen, dan betaalt uw bv (als werkgever) de premies en draagt deze ook af aan de Belastingdienst. Het maximumpremieloon waarover de premies worden berekend, bedraagt in 2015 € 51.976.

Uw meewerkende partner

Wanneer u niet verzekerd bent voor de werknemersverzekeringen, geldt dat dan ook automatisch voor uw meewerkende partner in de bv? Het antwoord is nee. Ook hier hangt het af van de feiten. Bij echt werknemerschap is uw partner verplicht verzekerd. Echt werknemerschap wil zeggen: uw partner heeft zich verplicht om voor de bv te werken, uw bv is verplicht loon te betalen en er is sprake van een gezagsverhouding.

Is uw partner onder dezelfde arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden werkzaam als het overige personeel van de bv, dan is hij of zij dus wel verzekerd voor de werknemersverzekeringen. Ontbreekt echter de gezagsverhouding en daarmee ondergeschiktheid, dan is er geen verzekeringsplicht.

Meewerkende kinderen vallen meestal wel onder de werknemersverzekeringen. Ook hier is het belangrijkste criterium de gezagsverhouding.

De familieverhouding man-vrouw, vader-zoon, moeder-dochter hoeft niet altijd de arbeidsverhouding te overheersen. Bij een gezagsverhouding (ondergeschiktheid) komen de werknemersverzekeringen om de hoek kijken.

Niet verzekerd. Wat nu?

De dga die niet verzekerd is voor de werknemersverzekeringen zal zich eventueel zelf moeten verzekeren tegen het risico van ziekte en arbeidsongeschiktheid. Uit onderzoek is naar voren gekomen dat lang niet alle dga's zich hiertegen verzekeren. Over het wel of niet verzekeren bestaan nogal wat misverstanden. Wij zetten er vier voor u op een rij:

1. Het overkomt mij niet.
2. Ik heb genoeg gespaard.
3. Er is wel een regeling vanuit de overheid.
4. Een arbeidsongeschiktheidsverzekering is per definitie te duur.

Of u een arbeidsongeschiktheidsverzekering moet afsluiten, is een keuze die u zelf moet maken. Uw keuze baseren op een van de vier misverstanden is niet verstandig. Arbeidsongeschiktheid is helaas niet te voorspellen en kan daardoor plotsklaps de harde realiteit zijn. Vanuit de overheid is er – op de bijstand na – in ieder geval niets voor u geregeld.

U zult zelf de risico's en de consequenties moeten inschatten wanneer u onverhoopt arbeidsongeschikt raakt. Hou daarbij in gedachten dat de premie voor een arbeidsongeschiktheidsverzekering afhankelijk is van een aantal factoren, zoals de hoogte van het eigen risico, de looptijd van de uitkering, uw leeftijd, uw gezondheid en uw beroep.

De premies die u betaalt voor een particuliere arbeidsongeschiktheidsverzekering zijn volledig aftrekbaar in de inkomstenbelasting. Voorwaarde is wel dat deze verzekering recht geeft op periodieke uitkeringen bij invaliditeit, ziekte of ongeval. De periodieke uitkeringen zijn belast.

De premies voor een arbeidsongeschiktheidsverzekering die recht geeft op een eenmalige uitkering, zijn niet aftrekbaar. Daar staat tegenover dat de uitkering dan ook niet belast is. U kunt de arbeidsongeschiktheidsverzekering ook afsluiten via de bv. De premies zijn dan aftrekbaar in de bv. Over het algemeen is dit minder aantrekkelijk dan de particuliere arbeidsongeschiktheidsverzekering. De betaalde premies zijn namelijk in privé tegen een hoger tarief aftrekbaar en bij een faillissement van de bv loopt u niet het risico dat uw uitkering in gevaar komt. Nadeel is wel dat een deel van de premie voor een particuliere arbeidsongeschiktheidsverzekering, ondanks het hogere tarief, wel voor uw eigen rekening blijft.

Loondoorbetalingsplicht bij ziekte

Omdat u op basis van een arbeidsovereenkomst werkzaam bent bij uw bv, ontstaat de situatie dat wanneer u ziek wordt, uw bv de plicht heeft om uw loon door te betalen. Net als bij iedere andere zieke werknemer geldt voor uw bv als werkgever een wettelijke loondoorbetalingsplicht gedurende maximaal twee jaar van minimaal 70% van het loon (maximumdagloon).

De bv kan zich verzekeren tegen de loondoorbetaling bij ziekte van werknemers. De meeste verzekeraars staan echter niet toe dat de dga deelneemt aan een dergelijke ziekteverzuimverzekering. De dga die verplicht verzekerd is voor de werknemersverzekeringen kan doorgaans wel verzekerd worden.

In de algemene vergadering (van aandeelhouders) kunt u echter ook besluiten om u zelf een hoger percentage dan 70% van het loon door te betalen bij ziekte. Dit moet dan worden vastgelegd in uw arbeidsovereenkomst.

Uw bijdrage aan zorg

Iedereen met inkomen betaalt een bijdrage voor de Zorgverzekeringswet (Zvw). Van werknemer tot ondernemer en van resultaatgenieter tot meewerkende partner en inderdaad dus ook de dga. Hoe hoger het inkomen, hoe hoger de bijdrage. Daarbij maakt het verschil of u wel of niet verzekerd bent voor de werknemersverzekeringen.

Bent u niet verzekerd voor de werknemersverzekeringen, dan betaalt u zelf de inkomensafhankelijke bijdrage Zvw. Dat gebeurt door inhouding van de bijdrage op uw nettoloon. Voor u geldt in 2015 een lage bijdrage van 4,85% over een maximumbijdrageloon van € 51.976. De inkomensafhankelijke bijdrage kan dus niet meer bedragen dan € 2.520.

Uw bv mag u een vrijwillige vergoeding geven voor de inkomensafhankelijke bijdrage Zvw. Dit is echter niet voordelig, want de vrijwillige vergoeding is een brutovergoeding. Dat betekent dat over de vergoeding loonheffing én Zorgverzekeringspremie moeten worden betaald. De bv kan ook kiezen om de belastbare vergoeding te laten vallen in de vrije ruimte van de werkkostenregeling (zie paragraaf 1.3 Beloningen en andere voordelen). Dit gaat dan wel ten koste van de vrije vergoedingen.

Bent u werkzaam voor meerdere eigen bv's, dan is bij iedere bv de bijdrage verschuldigd. Hierdoor kan het gebeuren dat u boven het maximumbedrag uitkomt. Dat wil niet zeggen dat u ook te veel betaalt, want de Belastingdienst betaalt de te veel ingehouden bijdrage netjes aan u terug.

Bent u wel verzekerd voor de werknemersverzekeringen, dan is de bv als werkgever de werkgeversheffing Zvw verschuldigd. U betaalt dan zelf geen bijdrage over uw loon. Voor de werkgeversheffing Zvw geldt in 2015 het hoge percentage van 6,95% over een maximumbijdrageloon van € 51.976.

Werkt uw partner mee, dan zal uw bv in de meeste gevallen de werkgeversheffing Zvw verschuldigd zijn.

Ik ben dga!

In een paragraaf over werknemersverzekeringen, mag de Verklaring arbeidsrelatie dga (VAR-dga) niet ontbreken. Verricht u werkzaamheden voor opdrachtgevers en komen die werkzaamheden voor rekening en risico van uw bv, dan kunt u met de VAR-dga deze opdrachtgevers de zekerheid

geven dat zij geen loonheffing, bijdrage Zvw en premies werknemersverzekeringen hoeven in te houden. De VAR-dga is aan te vragen bij de Belastingdienst.

De VAR-dga zegt niets over uw arbeidsrelatie met uw eigen bv.

Overigens heeft een opdrachtgever alleen de zekerheid dat er niets hoeft te worden ingehouden als hij de spelregels van de VAR in acht neemt. Hij moet controleren of uw werkzaamheden overeenkomen met de werkzaamheden die in de verklaring staan en of u de werkzaamheden uitvoert binnen de geldigheidsduur van de verklaring. Bovendien moet de opdrachtgever uw identiteit vaststellen en kopieën van een geldig identiteitsbewijs en de VAR-dga bij zijn administratie bewaren.

Mogelijk wordt de VAR ergens in 2015 vervangen door een Beschikking geen loonheffingen. Hierover is in de praktijk echter veel kritiek. Het is op dit moment uiterst onzeker of de Beschikking geen loonheffingen inderdaad de beoogde vervanger wordt van de huidige VAR of dat er nog een alternatief komt.

Registratieplicht

Tot slot nog een extra waarschuwing aan het einde van deze paragraaf. Laat u zichzelf via uw bv uitlenen en verricht u de werkzaamheden onder leiding en toezicht van de inlener, dan moet dit geregistreerd staan in het Handelsregister. Sinds 1 juli 2012 geldt een registratieplicht voor iedereen die arbeidskrachten ter beschikking stelt, oftewel personeel uitleent tegen betaling. Deze registratieplicht geldt voor uw bv. Bij overtreding kan er een forse boete worden opgelegd van minimaal € 12.000 aan zowel de uitlener (uw bv) als aan de inlener. Deze boete geldt echter niet als de bv alleen u uitleent en u als bestuurder (tezamen met uw echtgenoot) eigenaar bent van 90% of meer van de aandelen in de bv.

STAPPENPLAN WERKNEMERSVERZEKERINGEN

- 1. Ga na of u verzekerd bent voor de werknemersverzekeringen.
Zijn er per abuis geen premies afgedragen en had dit wel moeten, dan worden er correctienota's opgelegd en riskeert u een forse boete. Is de situatie andersom – er worden netjes premies betaald, maar u bent eigenlijk niet verplicht verzekerd – dan is het maar de vraag of u deze onverschuldigde premies terugkrijgt.*
 - 2. Check bij een meewerkende partner of hij of zij verplicht verzekerd is voor de werknemersverzekeringen.*
-

3. *Verandert er iets in het aandelenbezit of in de stemverhouding, ga dan opnieuw na of u wel of niet verzekerd bent. Blijkt dat u hierdoor plotsklaps wel verzekerd bent voor de werknemersverzekeringen, meld dit dan zo snel mogelijk bij de Belastingdienst.*
 4. *Controleer of voor u de hoge of de lage bijdrage Zvw geldt.*
 5. *Werkt u voor opdrachtgevers van de bv, vraag dan een VAR-dga aan.*
 6. *Ga na of het wenselijk is om u te verzekeren tegen het inkomensverlies dat ontstaat door ziekte en arbeidsongeschiktheid. Heeft u al een arbeidsongeschiktheidsverzekering, check dan regelmatig of deze nog voldoet aan uw wensen en voorwaarden.*
-

1.3 Beloningen en andere voordelen

Als dga bent u in dienstbetrekking bij uw eigen bv. Net als een 'gewone' werknemer kunt u dus gebruikmaken van bepaalde 'employee benefits', oftewel fiscaal vriendelijke beloningsmogelijkheden. Zo wordt het werken voor uw bv extra lonend.

Bepaalde kosten kunnen onbelast aan u worden -vergoed of verstrekt.

Per 1 januari 2015 is er nog maar één regeling voor het geven van onbelaste vergoedingen en verstrekkingen in de loonsfeer en dat is de werkkostenregeling. De oude regeling voor vrije vergoedingen en verstrekkingen is definitief komen te vervallen. Iedere werkgever heeft inmiddels de verplichte overstap naar de werkkostenregeling moeten maken.

Werkkostenregeling

Samengevat komt de werkkostenregeling op het volgende neer: de werkgever (uw bv) mag tot maximaal 1,5% van de totale fiscale loonsom (kolom 14 van de loonstaat) gebruiken voor onbelaste vergoedingen en verstrekkingen aan de werknemers. Dit heet de vrije ruimte. In principe maakt het niet uit waarvoor de vergoeding of verstrekking wordt gegeven. Over het bedrag boven deze vrije ruimte betaalt de werkgever loonbelasting in de vorm van een eindheffing van 80%. Voor bepaalde vergoedingen en verstrekkingen gelden gerichte vrijstellingen, zoals voor cursussen, maaltijden bij overwerk en zakelijke verhuiskosten. Voor bepaalde vormen van loon in natura geldt een nihilwaardering, zoals voorzieningen op de werkplek.

Gerichte vrijstellingen en nihilwaarderingen gaan niet ten koste van de vrije ruimte.

Daarnaast zijn er vrijgestelde aanspraken (bijvoorbeeld pensioenaanspraken), uitkeringen en verstrekkingen (zoals diensttijdutkeringen) en vergoedingen die niet onder de werkkostenregeling vallen, zoals een vergoeding voor intermediaire kosten. Dit zijn kosten die de werknemer voorschiet en die de werkgever normaal gesproken zelf zou maken. Buiten de werkkostenregeling vallen tot slot ook voordelen die losstaan van de dienstbetrekking. Denk bijvoorbeeld aan de fruitmand bij ziekte.

Vereenvoudigingen per 2015

Om de werkkostenregeling werkbaarder te maken in de praktijk, is de regeling op een aantal punten vereenvoudigd.

De volgende vijf vereenvoudigingen zijn per 1 januari 2015 ingegaan:

- 1. Er is een noodzakelijkheidscriterium ingevoerd. Een vergoeding of verstrekking is geen belastbaar loon als deze noodzakelijk is voor het werk. Een vrijstelling geldt voorlopig alleen voor gereedschappen, computers (tablets), mobiele communicatiemiddelen en dergelijke apparatuur.*
 - 2. De verschuldigde belasting bij overschrijding van de vrije ruimte hoeft nog maar één keer per jaar te worden vastgesteld. Het is niet meer nodig om per aangiftetijdvak te toetsen of de vergoedingen en verstrekkingen binnen de vrije ruimte blijven.*
 - 3. Er is nu een concernregeling die het mogelijk maakt om de vrije ruimte binnen één concern samen te voegen. Daarbij geldt de eis dat de moedermaatschappij voor minimaal 95% eigenaar is van de (klein)dochtermaatschappij(en). De concernregeling is dus toepasbaar wanneer u het hele jaar een holding bezit met daaronder een werkmaatschappij (zie paragraaf 2.3 Holdingstructuur en fiscale eenheid).*
 - 4. De korting voor producten uit het eigen bedrijf is een gerichte vrijstelling geworden.*
 - 5. Er is een nieuwe gerichte vrijstelling voor een aantal werkplekgerelateerde voorzieningen waarvoor voorheen een nihilwaardering gold. Het gaat om arbovoorzieningen en hulpmiddelen die 90% of meer zakelijk gebruikt worden en die mede op de werkplek gebruikt of verbruikt worden. Voor deze voorzieningen is ook het onderscheid verdwenen tussen vergoedingen en verstrekkingen.*
-

Vergoedt of verstrekt uw bv aan u een voorziening die valt onder het noodzakelijkheids criterium, dan zal uw bv (als werkgever) aannemelijk moeten maken dat een dergelijke voorziening aan u als dga gebruikelijk is voor een behoorlijke uitoefening van uw werkzaamheden.

Als het maar gebruikelijk is

Wanneer u uw salaris en vergoedingen en verstrekkingen ontvangt vanuit uw holding, is de werkkostenregeling vaak aantrekkelijker dan de oude regeling van vrije vergoedingen en verstrekkingen. Door binnen de fiscale mogelijkheden gebruik te maken van de gerichte vrijstellingen en de vrije ruimte in de werkkostenregeling, kunt u uw netto dga-inkomen verhogen.

Benut de mogelijkheden van de vrije ruimte zo optimaal mogelijk in de holding-bv én de werk-bv.

Er zit wel een addertje onder het gras. De werkkostenregeling kent namelijk een gebruikelijkheidstoets. De vergoedingen en verstrekkingen die u voor de vrije ruimte aanwijst, mogen niet meer dan 30% afwijken van hetgeen gebruikelijk is. Het ongebruikelijke of bovenmatige deel vormt dan alsnog loon. De Belastingdienst gaat er vooralsnog van uit dat een vergoeding of verstrekking van maximaal € 2.400 per persoon per jaar in ieder geval gebruikelijk is.

De gebruikelijkheidstoets is bedoeld om excessen tegen te gaan. Mogelijk wordt de gebruikelijkheidstoets binnen afzienbare tijd nader aangescherpt.

Vaste kostenvergoeding ook voor u

In de praktijk ontvangt menig dga een onbelaste vaste kostenvergoeding vanuit de bv. Daar is niets mis mee. Het voordeel is dat u niet iedere keer bonnen hoeft te declareren. Een dergelijke vergoeding, voor zover deze ziet op gerichte vrijstellingen (zoals zakelijke maaltijden) en/of intermediaire kosten, moet wel goed zijn onderbouwd met een onderzoek vooraf naar de werkelijk gemaakte kosten. Dit onderzoek moet u herhalen als de Belastingdienst daarom vraagt of als de omstandigheden wijzigen. Zonder deugdelijke onderbouwing vooraf loopt u het risico op naheffingen, correcties en boetes.

Vaak vindt er een combinatie plaats van een vaste kosten-vergoeding en een vergoeding van kosten op declaratiebasis. Hou er rekening mee dat u geen kosten declareert die onder uw vaste kostenvergoeding vallen. Dat zou immers dubbelop zijn!

Een onbelaste vaste kostenvergoeding is mogelijk als het gaat om gerichte vrijstellingen (zoals vakliteratuur, vervoerskosten of tijdelijke verblijfkosten) en/of intermediaire kosten. Een onbelaste vaste kostenvergoeding mag ook (deels) bestaan uit posten die niet gericht zijn vrijgesteld en die geen intermediaire kosten zijn, maar dan moet de bv deze vergoedingen wel aanwijzen als eindheffingsloon (vrije ruimte). Gebeurt dit niet, dan horen deze vergoedingen tot uw belastbaar loon.

*Laat de doorbetaling van de kostenvergoeding niet automatisch doorlopen bij ziekte.
Tijdelijke doorbetaling kan alleen als u binnen twee maanden weer opgeknapt bent.*

De onderbouwing van een onbelaste vaste kostenvergoeding, voor zover deze ziet op gerichte vrijstellingen en/of intermediaire kosten, is (wettelijk) verplicht. Er moet een specificatie zijn waaruit blijkt voor welke zaken een kostenvergoeding wordt gegeven met de daarbij behorende bedragen. De onderbouwing en het onderzoek vooraf naar de werkelijk gemaakte kosten moet u bewaren in de loonadministratie.

Betaalt de bv als werkgever al een vaste kostenvergoeding vóór toepassing van de werkkostenregeling, dan hoeft er geen onderzoek te worden gedaan als dit recentelijk al heeft plaatsgevonden, behalve als er dingen zijn gewijzigd.

Levenslooptegeling? De keuze is aan u!

Veel dga's hebben in het verleden deelgenomen aan de levenslooptegeling. Deze regeling is inmiddels afgeschaft. Was uw levensloopteged op 31 december 2011 € 3.000 of hoger, dan mag u echter nog tot en met 31 december 2021 blijven doorsparen.

Het kan zijn dat u het levensloopteged in 2013 in één keer heeft opgenomen, om zo te profiteren van een extra korting in de vorm van een 80%-regeling. In dat geval kunt u niet meer bijstorten op de levenslooptegeling. De levenslooptegeling is ook voor u definitief beëindigd.

Heeft u nog een levensloopteged staan, dan mag u de komende jaren nog blijven doorsparen. Wel bouwt u vanaf 2012 geen levensloopteged meer op. Zodra u het levensloopteged laat uitbetalen, bent u hierover belasting verschuldigd. U mag zelf weten waaraan u het teged besteedt. De eis dat het levensloopteged alleen kan worden opgenomen voor verlof is komen te vervallen.

Alleen voor 2015 geldt nogmaals de 80%-regeling. U krijgt de mogelijkheid om met korting uw gehele levenslooptegoed in één keer op te nemen. U betaalt dan belasting over 80% van het tegoed dat op 31 december 2013 op de levenslooptrekening stond. Het overige tegoed is wel volledig belast. Neemt u het tegoed in één keer op, dan eindigt voor u de levenslooptrekening definitief.

De (on)mogelijkheden van een eigen werkplek

Werkt u weleens of misschien wel bijna altijd vanuit huis? Een vergoeding hiervoor vanuit uw bv is dan zéér gewenst. Helaas is een belastingvrije vergoeding voor een werkruimte in de eigen woning nog maar zelden mogelijk. Dat komt door de strenge regels.

Om te bepalen wat onbelast mag worden vergoed dan wel ter beschikking gesteld of verstrekt, is het belangrijk vast te stellen of sprake is van een 'werkplek'. Daarvoor gelden drie voorwaarden:

1. De werkruimte is een zelfstandige ruimte. U moet de ruimte afzonderlijk kunnen verhuren. De ruimte heeft bijvoorbeeld een eigen opgang en beschikt over eigen sanitair.
2. Er is een reële (zakelijke) huurovereenkomst tussen u en de bv met een gebruiksrecht alleen voor de bv.
3. U werkt in de werkruimte.

Kwalificeert de werkruimte als werkplek, dan mag de bv belastingvrij algemene voorzieningen op de werkplek ter beschikking stellen (de bv blijft eigenaar). Denk bijvoorbeeld aan een standaard bureau. Verstrekken of vergoeden van deze voorzieningen is loon, wat dan weer wel in de vrije ruimte kan worden ondergebracht. Kwalificeert de werkruimte in uw woning niet als werkplek, dan is het onbelast ter beschikking stellen van niet-arbovoorzieningen niet mogelijk. Dat geldt ook voor het verstrekken of vergoeden van dergelijke voorzieningen. De niet-arbovoorziening mag uiteraard wel als eindheffingsloon worden aangewezen (vrije ruimte).

Ongeacht of de werkruimte nu wel of niet kwalificeert, mag de bv onder voorwaarden aan u wel onbelast arbovoorzieningen ter beschikking stellen, vergoeden of verstrekken. Denk bijvoorbeeld aan een aangepast computerscherm. Een van de voorwaarden is dat de inrichting van uw werkruimte thuis voldoet aan bepaalde eisen, zoals doelmatige kunstverlichting en een doelmatige zitgelegenheid met bijbehorend werkblad of werktafel, zodat u op een ergonomisch verantwoorde manier uw werk kunt doen.

Energiekosten van de werkruimte zijn onbelast te vergoeden als de werkruimte voldoet aan de drie voorwaarden. Zo niet, dan is de vergoeding voor u loon, tenzij de vergoeding wordt ondergebracht in de vrije ruimte.

Mobiele telefoon of computer

Natuurlijk moet u altijd bereikbaar kunnen zijn. Een mobiele telefoon is haast onmisbaar. Datzelfde geldt voor een computer of een tablet. Uw bv mag dergelijke apparatuur onbelast aan u vergoeden, verstrekken of ter beschikking stellen. Dit valt namelijk onder de gerichte vrijstelling, maar dan moet wel voldaan zijn aan het sinds dit jaar geldende noodzakelijkheidscriterium. Dat wil zeggen:

- een voorziening als een computer of een mobiele telefoon is volgens uw bv als werkgever noodzakelijk om uw werkzaamheden goed te kunnen uitoefenen. Er moet kortom sprake zijn van een zakelijke voorziening die niet alleen bijdraagt aan een goede uitoefening van uw werkzaamheden, maar ook noodzakelijk is;
- de bv betaalt de voorziening en berekent de kosten niet aan u door;
- wanneer u de computer, de mobiele telefoon of dergelijke apparatuur niet meer nodig heeft voor uw werkzaamheden, dan geeft u deze terug of u betaalt de restwaarde aan de bv.

Ook simkaarten, dongels, software en abonnementen voor internet en telefonie kunnen vrijgesteld zijn. Dat geldt eveneens voor een organizer, een printer of een navigatiesysteem.

Voor het vergoeden, verstrekken of ter beschikking stellen van een computer, een mobiele telefoon of dergelijke apparatuur aan u, geldt een verzwaarde bewijslast. Uw bv zal aannemelijk moeten maken dat een dergelijke voorziening aan haar dga gebruikelijk en noodzakelijk is voor een behoorlijke uitoefening van de werkzaamheden. Dat is niet altijd even makkelijk. Een goede onderbouwing van wat gebruikelijk is, kan lastig zijn.

Een computer, een laptop en een tablet tezamen is gezien het noodzakelijkheidscriterium wellicht iets te veel van het goede!

Personeelslening

Leent u geld van uw bv, dan kunt u dit doen in uw hoedanigheid als werknemer of als aandeelhouder. Het is belangrijk om dit van tevoren vast te stellen, want de fiscale gevolgen zijn in beide situaties anders. Wat de personeelslening inhoudt, leest u hieronder. Meer informatie over een lening bij de bv als aandeelhouder, vindt u terug in hoofdstuk II Met de bv aan de hand.

Bij personeelsleningen kan sprake zijn van een rentevoordeel. Dat is het geval als u geen of minder rente betaalt over de lening dan bij een kredietverlener. Het rentevoordeel is belast tegen de waarde in het economisch verkeer. Deze waarde kunt u bepalen door de rente van verschillende banken te vergelijken. Het belaste rentevoordeel kan worden opgenomen in de vrije ruimte van de werkkostenregeling.

Er is een uitzondering als de personeelslening bijvoorbeeld gebruikt wordt voor de eigen woning. In dat geval geldt voor het rentevoordeel een nihilwaardering. Ook als u de lening gebruikt voor het kopen van een fiets, elektrische fiets of elektrische scooter, dan is onder de werkkostenregeling het rentevoordeel onbelast.

Soms kan de Belastingdienst zich op het standpunt stellen dat een personeelslening voor een dga niet mogelijk is. Dit is met name het geval als de mogelijkheid van een personeelslening alleen openstaat voor de dga zelf en niet voor andere werknemers van de bv.

Auto van de zaak of privé?

Auto van de zaak of privé? Een veelgestelde vraag die ook bij menig dga speelt. Aan beide opties kleven voor- en nadelen.

Bij de auto van de zaak zijn alle kosten voor de auto (aanschaf of lease, onderhoud, benzine, verzekering, afschrijving enzovoort) aftrekbaar in de bv. Wordt de auto van de zaak gebruikt voor belaste omzet, dan is ook alle btw over de aanschaf, onderhoud en gebruik van de auto gedurende het jaar als voorbelasting in aftrek gebracht. Uw bv moet dan in de laatste aangifte van het jaar btw betalen over de waarde van het privégebruik auto. In de regel is dit 2,7% van de catalogusprijs van de auto (inclusief btw en bpm).

Voor u betekent de auto van de zaak bijna altijd een bijtelling privégebruik auto. Voor de meeste auto's geldt een standaardbijtelling van 25% van de cataloguswaarde (inclusief btw en bpm). Voor zuinige auto's gelden lagere percentages. Een eenmaal vastgesteld percentage blijft gedurende 60 maanden gelden. Wordt de auto in 2015 voor het eerst op kenteken gezet, dan gelden de volgende bijtellingspercentages en CO2-grenzen:

<i>Soort auto</i>	<i>Bijtelling</i>	<i>CO2-uitstoot alle brandstoffen</i>
Nulemissie	4%	0
Vrijwel nulemissie	7%	1 t/m 50

Zeer zuinig	14%	51 t/m 82
Zuinig	20%	83 t/m 110
Overig	25%	Vanaf 111

Verrekening van de bijtelling vindt plaats in de loonbelasting. De auto van de zaak maakt deel uit van de gebruikelijkloonregeling.

Hoe minder de bijtelling, hoe voordeliger u uit bent. Daarom drie verminderingstips:

1. Ga voor een energiezuinige auto. Hoe lager de CO₂-uitstoot, hoe lager het bijtellingspercentage.
2. Ga juist voor een auto ouder dan 15 jaar. De standaardbijtelling is dan niet 25% van de cataloguswaarde, maar 35% van de waarde in het economisch verkeer. Uiteraard alleen voordelig bij een auto met een relatief lage dagwaarde.
3. Betaal een eigen bijdrage voor het privégebruik. Met een eigen bijdrage verlaagt u de bijtelling en mogelijk de effectieve belastingdruk. Wellicht kunt u de eigen bijdrage compenseren met een nettodividenduitkering (indien mogelijk) of een hoger salaris.

Liever helemaal geen bijtelling? Dat kan, maar dan mag u op jaarbasis niet meer dan 500 kilometer privé met de auto hebben gereden. De bijtelling kan alleen achterwege blijven als u dit ook kunt aantonen met een sluitende kilometeradministratie.

Woon-werkkilometers worden in de loonheffing gezien als zakelijk (ook als u thuis gaat lunchen) en tellen dus niet mee voor de grens van 500 kilometer.

Heeft u geen auto van de zaak, maar juist de auto in privé, dan mag de bv aan u onbelast € 0,19 per zakelijke kilometer vergoeden. Tot die zakelijke kilometers horen ook de kilometers voor woon-werkverkeer. Een hogere belastingvrije vergoeding is wellicht mogelijk met de werkkostenregeling wanneer de vrije ruimte hiervoor de ruimte biedt.

Het grote voordeel van de auto die u privé aanschaft, is dat u niets te maken heeft met een bijtelling. Verkoopt u de auto in de toekomst, dan realiseert u in privé mogelijk een onbelaste winst. Nadeel is dat u alle autokosten zelf betaalt.

Wat nu voordeliger is – de auto privé of de auto van de zaak – hangt af van allerlei omstandigheden. Een aantal grove vuistregels is wel te geven. Bij lage (afschrijvings)kosten of bij

veel zakelijke kilometers is een privéauto over het algemeen voordeliger. Bij een nieuwe auto of bij veel privékilometers kan de auto van de zaak gunstiger uitpakken.

STAPPENPLAN BELONINGEN EN ANDERE VOORDELEN

- 1. Wees alert op de gebruikelijkheidstoets, met name als de vrije ruimte in de werk-bv bijna alleen gebruikt wordt voor vergoedingen en verstrekkingen aan uzelf, terwijl er ook andere 'gewone' werknemers aanwezig zijn.*
 - 2. Zorg bij een onbelaste vaste kostenvergoeding met gerichte vrijstellingen en/of intermediaire kosten voor een goede onderbouwing met een onderzoek vooraf naar de werkelijk gemaakte kosten.*
 - 3. Wat gaat u doen met de levensloopregeling? Doorsparen of opnemen van het tegoed? De keuze is aan u.*
 - 4. Een personeelslening kan alleen als de bv de lening aan u als directeur heeft toegekend en niet als aandeelhouder. Maak hierover duidelijke afspraken, onder andere in een overeenkomst van geldlening.*
 - 5. Toe aan een nieuwe auto? Bekijk wat voor u het voordeligst is. Zakelijk of privé? Het is een kwestie van rekenen.*
-

2. Met de bv aan de hand

Als dga bent u dagelijks bezig met ondernemen. Kansen zien, kansen benutten en vooral hard werken. Gevoelsmatig ziet u de bv waarschijnlijk als een verlengstuk van uzelf. Wettelijk gezien is de bv een op zichzelf staande rechtspersoon. Doet u dus zaken met uw eigen bv, vergeet dan niet dat zakelijk handelen vooropstaat.

Of het nu gaat om risicospreiding of planning, lenen aan en van de bv of een terbeschikkingstelling. Met uw directeurspet op zijn er heel wat mogelijkheden, mits u het maar zakelijk houdt.

2.1 Zakelijk omgaan met de bv

Iedere transactie tussen u en de bv moet zakelijk verlopen. Zo niet, dan kan sprake zijn van 'bevoordeling' met alle gevolgen van dien. Of het nu gaat om het uitlenen van geld, het verrichten van arbeid, het verhuren van een pand of het opbouwen van pensioen. Zakelijkheid is steeds geboden!

Laat uw persoonlijk belang niet prevaleren boven het belang van de bv en andersom.

Hou het zakelijk!

Hoe weet u nu of u samen met de bv zakelijk handelt? Het begrip 'zakelijk' is immers nogal subjectief. Stel uzelf hiervoor de volgende vragen:

1. Zou een onafhankelijke derde op dezelfde manier handelen?
2. Zou de bv een dergelijke transactie met een onafhankelijke derde aangaan en tegen welke voorwaarden?
3. Zou ik zelf een dergelijke transactie met een onafhankelijke partij aangaan en welke condities zou ik dan stellen?

Is het antwoord op de drie vragen 'nee', dan is sprake van onzakelijk handelen. De 'onafhankelijke derde' speelt bij zakelijk handelen dus een cruciale rol.

Risico's van onzakelijk handelen

De Belastingdienst kijkt altijd extra kritisch of een transactie tussen bv en dga tegen zakelijke voorwaarden gebeurt. Wordt er onzakelijk gehandeld, dan vinden er correcties en naheffingen – al dan niet met boetes – plaats in de inkomstenbelasting en de vennootschapsbelasting. Bij een onzakelijke transactie tussen bv en dga kan sprake zijn van een informele kapitaalstorting of een verkapte winstuitdeling.

Voorbeelden informele kapitaalstorting

- U draagt een pand over aan de bv tegen een lagere prijs dan de prijs die u aan een derde berekend zou hebben.
- U verstrekt een lening aan de bv terwijl al op voorhand duidelijk is dat de bv de lening niet kan terugbetalen.
- U bedingt een te lage huurvergoeding of een te laag salaris.
- U neemt kosten voor eigen rekening en berekent deze niet door aan de bv.

Voorbeelden van een verkapte winstuitdeling

- De bv neemt kosten voor haar rekening voor zaken die uw privébelang dienen. Denk bijvoorbeeld aan de rekening van de hovenier voor het onderhouden van de tuin bij uw eigen woning.
- De bv verkoopt aan u een pand tegen een lage onzakelijke prijs.
- De bv verstrekt een lening terwijl duidelijk is dat u, gezien uw financiële situatie, de lening nooit aan de bv zal kunnen terugbetalen.
- De bv betaalt u een hoger salaris dan gebruikelijk.

In alle gevallen moet sprake zijn van een 'bewuste bevoordeling' van hetzij de aandeelhouder door de bv of de bv door de aandeelhouder.

Contractuele afspraken

Zakelijk betekent ook een goede vastlegging van de afspraken tussen u en de bv in zakelijke overeenkomsten en natuurlijk ook de naleving daarvan. Hiermee staat u absoluut sterker in uw bewijslast van zakelijk handelen richting de Belastingdienst, maar gaat het onverhoopt mis met uw bv, dan is uw positie voor de curator ook duidelijk. Aan welke overeenkomsten moet u dan zoal denken:

Arbeidsovereenkomst

Als dga bent u in dienstbetrekking bij uw bv en verricht u werkzaamheden voor de bv. Net als bij iedere andere werknemer hoort daar een arbeidsovereenkomst bij met hierin de rechten en plichten van beide partijen, het afgesproken salaris, het aantal vakantiedagen, secundaire arbeidsvoorwaarden, de eventuele auto van de zaak, doorbetaling bij arbeidsongeschiktheid enzovoort.

Pensioenovereenkomst

Vindt de opbouw van uw pensioen in eigen beheer plaats, dan is een pensioenovereenkomst tussen u en de bv noodzakelijk. Hieruit blijkt op welke aanspraken u recht heeft, hoe deze worden gefinancierd en tegen welke voorwaarden. Bij extern eigen beheer (zie hoofdstuk III, paragraaf 3.1 Pensioen) dienen de werk-bv en de bv waar het pensioen is ondergebracht een financieringsovereenkomst met elkaar af te sluiten. Bij het onderbrengen van uw pensioen bij een pensioenverzekeraar zal de verzekeraar of de bv een pensioenovereenkomst/pensioenreglement opmaken.

Rekening-courantovereenkomst

Veel dga's hebben een rekening-courant bij de bv. Via deze rekening-courant kunnen kleine bedragen die over en weer gaan tussen u en de bv worden geboekt. In de rekening-courantovereenkomst legt u de maximale kredietfaciliteit vast, de afgesproken zakelijke rente en de verdere afspraken.

Voordeel van een rekening-courantovereenkomst is dat niet iedere opname over en weer apart hoeft te worden vastgelegd. Uiteraard moeten de bedragen die worden geboekt op de rekening-courant wel zijn vastgelegd in de administratie.

Leningsovereenkomst

Wanneer u geld leent van de bv of andersom, dan is een schriftelijke leningsovereenkomst een 'must'. In deze overeenkomst staan de afspraken over de looptijd van de lening, een terugbetalingsverplichting, de zakelijke rente, welke zekerheden er zijn gesteld en wat de gevolgen zijn wanneer een van de partijen zich niet aan de afspraken houdt of kan houden.

Borgstellingsovereenkomst

In de praktijk gebeurt het regelmatig dat een dga borg staat voor een door de bank verstrekte lening aan de bv. Is dit ook bij u het geval, spreek dan een zakelijke borgstellingsvergoeding met de bv af en leg dit ook schriftelijk vast in een borgstellingsovereenkomst!

Aandeelhoudersovereenkomst

Zijn er meerdere aandeelhouders, dan is het verstandig om een aandeelhoudersovereenkomst op te stellen. In de statuten kan praktisch alles geregeld worden wat van belang is voor het aandeelhouderschap, maar de statuten hebben zo hun beperkingen. Zo zijn de statuten openbaar. Interne afspraken kunt u dan ook beter opnemen in een aandeelhoudersovereenkomst. Ook is een aandeelhoudersovereenkomst een stuk makkelijker te wijzigen dan statuten.

Managementovereenkomst

Verricht u werkzaamheden voor meerdere bv's, dan bent u vermoedelijk bij de holding in loondienst. Uw holding zal dan een bedrag door-berekenen (managementfee) voor de werkzaamheden die u namens de holding bij de andere bv's verricht. Deze doorberekening moet worden vastgelegd in een managementovereenkomst.

Zorg dat er geen arbeidsrechtelijke kenmerken in een managementovereenkomst staan. De overeenkomst wordt dan mogelijk gezien als een gewone arbeidsovereenkomst, met als gevolg loonbelasting en wellicht ook premies werknemersverzekeringen.

2.2 Lenen aan en van de bv

U kunt geld lenen aan de bv, maar ook van de bv. Zolang dat onder zakelijke condities gebeurt – die ook zouden gelden wanneer de lening is aangegaan met een onafhankelijke derde in een vergelijkbare positie – is daar niets mis mee.

Lenen aan de bv

Leent u geld aan uw bv, dan is de zakelijke rente die de bv aan u betaalt als bedrijfslast aftrekbaar in de vennootschapsbelasting. U zelf krijgt te maken met de terbeschikkingstellingsregeling in de inkomstenbelasting (zie ook paragraaf 5 van dit hoofdstuk). Dat betekent dat de rente op de geldlening bij u in box 1 progressief is belast.

Sinds 2010 geldt er een terbeschikkingstellingsvrijstelling van 12%. Het toptarief komt dan uit op 45,76%. Ontvangt u dus van de bv een rentevergoeding van € 5.000 op jaarbasis, dan bent u – uitgaande van het toptarief – over deze vergoeding € 2.288 aan inkomstenbelasting verschuldigd.

Leent u in privé geld bij de bank en leent u dit onder zakelijke voorwaarden vervolgens door aan de bv, dan valt deze lening ook onder de terbeschikkingstellingsregeling. De rente op de banklening is aftrekbaar in box 1.

Lenen tegen een onzakelijke rente

Wordt er een onzakelijk hoge rente afgesproken, dan heeft dit gevolgen. Alleen het gedeelte van de rente dat normaal zakelijk zou zijn geweest, is voor uw bv aftrekbaar als bedrijfslast. Dat geldt ook voor de rente die u in aanmerking moet nemen voor de terbeschikkingstellingsregeling. Het meerdere, niet-zakelijke gedeelte wordt gezien als een verkapte winstuitdeling en is bij u belast in box 2 (aanmerkelijk belang) en bij de bv niet aftrekbaar.

Heeft u geen of een te lage rente afgesproken, dan moet u toch uitgaan van een zakelijke rente. Deze is bij u belast in box 1. De bv kan deze rente ten laste van de winst brengen.

Is de rentevergoeding niet te corrigeren, dan is sprake van een onzakelijke lening. U heeft dan als geldverstrekker een debiteurenrisico gelopen die een onafhankelijke derde niet zou hebben genomen.

Verlies op de geldlening

Wat als uw bv het geleende bedrag niet kan terugbetalen? In dat geval mag u het verlies op de lening in aanmerking nemen als negatief resultaat in box 1. Voldoet uw lening aan de bv echter niet aan de voorwaarden (onzakelijke lening), dan kan de belastinginspecteur zich op het standpunt stellen dat sprake is van een informele kapitaalstorting. Hierdoor is het afwaarderingsverlies op termijn slechts verrekenbaar in box 2 tegen 25% en dan alleen als de lening wordt kwijtgescholden.

Lenen van de bv

Leent u geld van uw bv, dan kunt u dit doen in uw hoedanigheid als werknemer of als aandeelhouder (meer informatie over de personeelslening leest u in paragraaf 1.3 Beloningen en andere voordelen). Leent u in uw hoedanigheid als aandeelhouder, dan staat ook hier het zakelijk handelen voorop.

U kunt geld lenen voor consumptieve doeleinden of bijvoorbeeld om hiermee in privé te beleggen (zie hoofdstuk IV Een kwestie van plannen). De lening valt dan als schuld bij u in box 3. De door u aan de bv betaalde rente is niet aftrekbaar. De rente die de bv ontvangt, is echter wel belast voor de vennootschapsbelasting.

In de meeste gevallen is het lenen voor consumptieve doeleinden fiscaal niet aantrekkelijk.

Leent de bv aan u geld uit, let er dan wel op dat de bv aan haar verplichtingen kan blijven voldoen.

Lenen voor de eigen woning

De bv kan u ook een lening verstrekken voor de aankoop, verbouwing of onderhoud van een eigen woning. Uitgaande van een reële leningsovereenkomst, is de rente voor u als eigenwoningrente aftrekbaar tegen het progressieve tarief (max. 52%) en bij de bv belast (max. 25%). Met ingang van 2013 moet een nieuwe eigenwoninglening aan aflossingseisen voldoen om voor renteaftrek in aanmerking te komen. Heeft u uw bestaande eigenwoninglening bij de bv sindsdien verhoogd, bijvoorbeeld voor een verbouwing, dan moet u voor deze verhoging ook rekening houden met de nieuwe regels. Voor het nieuwe leningdeel is de rente alleen nog

afrekbaar als de lening in maximaal dertig jaar en ten minste volgens een annuïtair schema volledig wordt afgelost.

Via een dividenduitkering (mits mogelijk: zie paragraaf 2.4 Bv-recht) kunt u de betaalde en afgetrokken (hypotheek)rente grotendeels weer terug ontvangen.

Informatieplicht

Door de sinds 1 januari 2013 geldende aflossingsverplichting voor nieuwe eigenwoningleningen krijgt u te maken met een informatieplicht wanneer u sindsdien geld heeft geleend voor uw eigen woning bij de bv. U moet de Belastingdienst dan informeren over deze hypothecaire geldlening. De Belastingdienst heeft hiervoor een speciaal formulier 'Opgaaf lening eigen woning'. Dit formulier moet worden ingestuurd bij de aangifte inkomstenbelasting, maar uiterlijk op 31 december van het jaar na het jaar waarin de hypotheek of lening is afgesloten.

Heeft u niet verplicht af te lossen om hypotheekrente in aftrek te kunnen brengen, bijvoorbeeld omdat u de eigenwoninglening bij de bv al heeft afgesloten vóór 1 januari 2013, dan hoeft u geen gegevens aan de Belastingdienst door te geven.

Wisselende rekening-courantstanden

Heeft u een rekening-courantverhouding met de bv, dan zal deze rekening-courant afwisselend debet- en creditstanden hebben. In dat geval is goedgekeurd dat er geen rente in box 1 in aanmerking hoeft te worden genomen als het saldo van de rekening-courantverhouding gedurende het kalenderjaar niet hoger is dan € 17.500 positief en niet lager dan € 17.500 negatief. De bv mag de rente dan niet in aanmerking nemen. U mag een eventuele rekening-courantschuld niet in box 3 opnemen.

Normaal gesproken leidt een rekening-courantverhouding met de bv niet tot fiscale problemen. Dat wordt anders als de rekening-courantschuld zo hoog wordt, dat het niet meer aannemelijk is dat u als dga deze nog kunt aflossen. Het gevaar van uitdeling is dan aanwezig. Zorg daarom voor een goede aflossingsregeling met uw bv.

2.3 Holdingstructuur en fiscale eenheid

U heeft vast weleens gehoord van de stelling 'één bv is geen bv'. Daarmee wordt bedoeld op de holdingstructuur. Dit is een structuur van twee of meerdere vennootschappen (bv's), waarbij een van de belangrijkste doelstellingen is het spreiden van risico's.

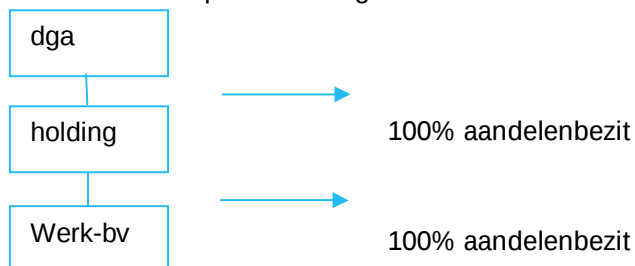
Onderneemt u vanuit één bv, dan zijn hier alle bedrijfsactiviteiten in ondergebracht, dus ook het eventuele bedrijfspand, uw pensioen in eigen beheer, uw onderneming (werkactiviteiten) en overvloedige liquiditeiten. Dat biedt overzicht, maar in tijden van financiële tegenslag kunnen schuldeisers zich wel verhalen op het hele vermogen van de bv.

Niet één, maar meer bv's

In een holdingstructuur zijn meerdere bv's onderling met elkaar verbonden. U houdt de aandelen in de holding (moederverenootschap), de holding houdt op haar beurt de aandelen in een tussenholding of werkmaatschappij (werk-bv/dochter-bv) en zo verder. Waardevolle activa, zoals het bedrijfspand, worden vaak ondergebracht in de ene bv en risicovolle activiteiten in een andere bv. Hoe omvangrijker de bedrijfsactiviteiten, hoe meer bv's er vaak worden opgericht. En zo zie je als het ware een soort 'kerstboom' aan bv's ontstaan. Toch is bij een 'simpele' holding met werkmaatschappijconstructie al sprake van een holdingstructuur.

Sinds 1 oktober 2012 is het oprichten van een bv iets eenvoudiger geworden. Ook het minimale startkapitaal van € 18.000 bij oprichting is afgeschaft (meer hierover in paragraaf 2.4 Bv-recht).

Voorbeeld 'simpele' holdingstructuur

De dga houdt hier de aandelen in de holding en de holding op haar beurt de aandelen in de werk-bv. De eigenlijke onderneming – daar waar de activiteiten plaatsvinden – bevindt zich in de werk-bv. De winsten van de werk-bv worden ondergebracht in de holding en op die manier redelijk veiliggesteld.

Een holdingstructuur brengt extra kosten met zich mee. Iedere bv is een aparte rechtspersoon, dus in principe zelfstandig belastingplichtig. Voor iedere bv geldt een, afzonderlijke inschrijving bij de Kamer van Koophandel, een aparte administratie en jaarrekening (die uiteraard moet worden gepubliceerd).

Een holdingstructuur biedt meer veiligheid en flexibiliteit. Gaat bijvoorbeeld (een van) de werk-bv('s) failliet, dan worden de andere bv('s) hier in beginsel niet in meegetrokken. (Toch is het geen definitieve garantie tegen een algeheel faillissement. Bij bestuurlijk wanbeleid kan bijvoorbeeld door de afzonderlijke rechtspersoonlijkheid van de bv's worden heengekeken.) Een ander belangrijk voordeel is dat door het verdelen van winsten belasting kan worden bespaard. Ook vergemakkelijkt een holdingstructuur de verkoop/overdracht van delen van de onderneming (zie paragraaf 4.4 Bedrijfsoverdracht).

De fiscaal en juridisch optimale holdingstructuur is altijd maatwerk. Dit hangt af van de bedrijfsactiviteiten, de gewenste risicospreiding en uw persoonlijke toekomstplannen met het bedrijf.

Dankzij deelnemingsvrijstelling geen dubbele belasting

In een holdingstructuur is het – met dank aan de deelnemingsvrijstelling – mogelijk om zonder fiscale gevolgen de winst van de werk-bv (dochtermaatschappij) over te hevelen naar de holding. Winst die al eerder belast is bij de dochtermaatschappij, oftewel de deelneming, wordt niet ook nog belast bij de moedermaatschappij (holding).

Met de deelnemingsvrijstelling wordt voorkomen dat twee of meer keer belasting wordt betaald over dezelfde winst.

Bij winsten kunt u bijvoorbeeld denken aan dividend, maar ook de winst die behaald wordt bij verkoop. Verliezen, zoals een verlies bij verkoop van de aandelen in een deelneming, zijn echter ook vrijgesteld.

De deelnemingsvrijstelling is van toepassing als uw bv (de holding) 5% of meer van de aandelen in het nominaal gestorte kapitaal van een andere vennootschap (dochtervennootschap/werk-bv) bezit. Er is dan sprake van een deelneming. Alle voordelen uit de deelneming blijven dan buiten aanmerking bij de holding. Voordelen kunnen winsten zijn, maar ook verliezen. Door de deelnemingsvrijstelling zijn ook de kosten voor de aan- of verkoop van de deelneming in de holding niet aftrekbaar.

Fiscale eenheid

Op verzoek kan uw holding (moedermaatschappij) samen met een of meer dochtermaatschappijen (werk-bv's) voor de vennootschapsbelasting worden aangemerkt als een fiscale eenheid. Juridisch blijven de vennootschappen gescheiden, maar fiscaal worden zij dan als één belastingplichtige gezien. Een fiscale eenheid heeft zowel voor- als nadelen.

Een verzoek om een fiscale eenheid moet schriftelijk worden ingediend bij de Belastingdienst. Hiervoor moet een aantal formulieren worden ingevuld. Het verzoek moet binnen drie maanden na de gewenste ingangsdatum worden ingediend.

VOORWAARDEN VOOR HET VORMEN VAN EEN FISCALE EENHEID

- *De moedermaatschappij bezit ten minste 95% van de juridische en economische eigendom van het nominaal gestorte aandelenkapitaal van de dochtermaatschappij. Dit aandelenbezit vertegenwoordigt ten minste 95% van de statutaire stemrechten in de dochtermaatschappij. In alle gevallen geeft het aandelenbezit recht op ten minste 95% van de winst en ten minste 95% van het vermogen van deze dochtermaatschappij.*
 - *De boekjaren van de moedermaatschappij en de dochtermaatschappij(en) moeten samenvallen. Er geldt een uitzondering wanneer een bv in de loop van het jaar wordt opgericht. Het eerste boekjaar moet dan wel een kort boekjaar betreffen.*
 - *De moedermaatschappij en de dochtermaatschappij(en) moeten dezelfde winstbepalingsregels hanteren.*
 - *Zowel de moedermaatschappij als de dochtermaatschappij(en) moeten feitelijk in Nederland zijn gevestigd.*
-

Het is ook mogelijk om een fiscale eenheid voor de btw te vormen. De bv's moeten dan een eenheid vormen op financieel, organisatorisch en economisch gebied, de bv's moeten elk ondernemer zijn voor de btw en tot slot moeten ze gevestigd zijn in Nederland.

Belangrijke voor- en nadelen van een fiscale eenheid

Een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting kent enkele belangrijke voordelen. Zo kunnen verliezen en winsten onderling worden verrekend en kan er zonder fiscale gevolgen tussen de bv's 'geschoven' worden met activa. Reorganisatie is onder voorwaarden binnen de fiscale eenheid zonder belastingheffing mogelijk en er is geen winstneming op intercompany-transacties.

Bij een fiscale eenheid hoeft er maar één aangifte vennootschapsbelasting te worden ingediend.

Naast voordelen is er ook een aantal belangrijke nadelen. Er kan bijvoorbeeld maar eenmaal geprofiteerd worden van het 20%-vennootschapsbelastingtarief over de eerste € 200.000 belastbare winst. Over het meerdere is 25% belasting verschuldigd. Zijn er binnen de fiscale eenheid meerdere bv's met een winst boven de € 200.000, dan kan dus maar één keer gebruik worden gemaakt van het 20%-tarief.

Omdat maar één keer geprofiteerd kan worden van het 20%-vennootschapsbelastingtarief, kan het voordeel van een fiscale eenheid omslaan in een nadeel. Wees hier op tijd op bedacht!

Ook voor de investeringsaftrek kan een nadeel optreden. Deze wordt namelijk beperkt doordat de investeringen van alle deelnemende bv's bij elkaar worden opgeteld. Een ander belangrijk nadeel is dat iedere bv hoofdelijk aansprakelijk is voor de totale belastingschuld van de fiscale eenheid.

Bij ontvoeging (verbreking) van de fiscale eenheid kunnen problemen ontstaan. Zo zal er in bepaalde gevallen moeten worden afgerekend over de meerwaarde van activa. Ook de verrekening van verliezen van voor en na de fiscale eenheidsperiode met winsten uit deze periode is aan beperkingen gebonden.

Het Nederlandse fiscale eenheidsregime in de vennootschapsbelasting is niet helemaal in overeenstemming met het Europese recht. Nog dit jaar zal de wet vermoedelijk worden aangepast. Hierop vooruitlopend is alvast goedgekeurd dat in bepaalde 'buitenlandsituaties' een fiscale eenheid tussen Nederlandse vennootschappen mogelijk is. Zo is bijvoorbeeld een fiscale eenheid mogelijk tussen een Nederlandse moedermaatschappij en een Nederlandse kleindochtermaatschappij, wanneer de tussenliggende dochtermaatschappij is gevestigd in een ander EU-land.

2.4 Bv-recht

Sinds 1 oktober 2012 is het bv-recht aanzienlijk vereenvoudigd en geflexibiliseerd. De term 'flex-bv' zegt u vast wel iets. Het is nu makkelijker om een bv op te richten en er zijn meer vrijheden om de bv naar eigen wensen in te richten. Het vernieuwde bv-recht kent ook valkuilen en schuldeisers worden beter beschermd.

Oprichting een stuk eenvoudiger

Een bv oprichten is een stuk eenvoudiger geworden dan vóór 1 oktober 2012. Het minimale startkapitaal van € 18.000 bij oprichting van een bv is afgeschaft. U kunt dus bijvoorbeeld al met € 1 een bv oprichten. Bij inbreng in geld is geen verplichte bankverklaring meer nodig en ook de

verplichte accountantsverklaring bij inbreng in natura (bijvoorbeeld inbreng van een onderneming) is komen te vervallen. Het is nog wel verplicht om bij inbreng in natura een beschrijving op te stellen van hetgeen wordt ingebracht. Ook een notariële akte voor de oprichting van een bv is nog steeds vereist en wilt u de bestaande statuten wijzigen, dan zult u hiervoor naar de notaris moeten.

Alhoewel de verplichte accountantsverklaring is komen te vervallen, is deze nog steeds nuttig. Bijvoorbeeld als de bv een externe financiering nodig heeft of bij overleg met de Belastingdienst.

Meer inrichtingsvrijheid

Met het vernieuwde bv-recht heeft u meer vrijheid bij de inrichting van uw bv. Zo is het nu mogelijk om winstrechtloze of stemrechtloze aandelen uit te geven. Dit moet dan wel in de statuten zijn vastgelegd. Aandeelhouders van winstrechtloze aandelen hebben geen recht op dividend. Aandeelhouders van stemrechtloze aandelen hebben geen stemrecht in de algemene vergadering. Stemrechtloze aandelen moeten wel altijd recht geven op een deling in de winst of de reserves van de vennootschap. Bovendien kan een aandeel niet zowel stemrechtloos als winstrechtloos zijn.

Met name bij familievennootschappen is het handig om verschillende soorten aandelen uit te geven. Op enig moment zal de oprichter nog wel als aandeelhouder willen meebeslissen over de gang van zaken in de vennootschap, maar zal hij wellicht de winst liever aan zijn kinderen doen toekomen.

Het uitgeven van winst- of stemrechtloze aandelen kan gevolgen hebben voor u als aandeelhouder. Denk bijvoorbeeld aan de werknemersverzekeringen (zie paragraaf 1.2 Werknemersverzekeringen) of uw pensioenopbouw. Heeft u door een wijziging in uw aandelenbezit minder dan 10% van het stemrecht in de algemene vergadering, dan kwalificeert u niet langer als dga voor de Pensioenwet. Een pensioen in eigen beheer is dan niet meer mogelijk en bij een verzekerd pensioen heeft dit gevolgen voor de pensioenregeling (zie paragraaf 3.1 Pensioen).

In het vernieuwde bv-recht kunnen rechten en plichten van aandeelhouders voor een groot gedeelte in de statuten worden opgenomen. Aparte aandeelhoudersovereenkomsten zijn dan niet altijd meer nodig. Maar let op: statuten zijn openbaar en een aandeelhoudersovereenkomst is dat niet. Ook vergader- en besluitvormingsregels zijn versoepeld en er zijn ruimere mogelijkheden om in de statuten af te wijken van bepalingen in de wet.

Heeft u al langer een bv, dan hoeven de bestaande statuten van deze bv niet te worden aangepast aan het vernieuwde bv-recht. Wilt u echter profiteren van de nieuwe mogelijkheden, dan kan een statutenwijziging aantrekkelijk zijn.

Geen dividend zonder uitkeringstoets

Om schuldeisers van de bv voldoende te beschermen, is in het vernieuwde bv-recht de aansprakelijkheid van het bestuur en de aandeelhouders vergroot. Dit geldt zowel voor al langer bestaande bv's als voor een nieuwe bv.

De bv mag geen winst (dividend) uitkeren als blijkt dat zij haar opeisbare schulden daarna niet kan blijven betalen. Als bestuurder moet u goedkeuring verlenen aan een dividenduitkering. Om te bepalen of de continuïteit van de bv niet in gevaar komt na een dividenduitkering, moet er vooraf een uitkeringstoets worden uitgevoerd.

De verplichte uitkeringstoets toont aan of uw bv ook na een dividenduitkering aan haar verplichtingen kan voldoen.

Als achteraf blijkt dat het bestuur onterecht haar goedkeuring heeft verleend, zijn de bestuurders privé aansprakelijk voor het tekort dat door de uitkering is ontstaan, vermeerderd met de wettelijke rente vanaf de dag van uitkering (meer over bestuurdersaansprakelijkheid leest u in paragraaf 5.2 Aansprakelijkheid). Hoe lang deze achteraftermijn is, is niet specifiek in de wet vastgelegd.

Ook de aandeelhouder die wist of behoorde te weten dat de bv na de uitkering in moeilijkheden zou kunnen komen, is aansprakelijk. Heeft u ondanks de slechte financiële situatie van de bv toch een dividenduitkering ontvangen, dan moet u deze terugbetalen, inclusief een wettelijke rente vanaf de dag van de uitkering.

Om de bestuurdersaansprakelijkheid te voorkomen of te beperken, is het belangrijk dat u zowel de uitkeringstoets als de goedkeuring door het bestuur goed documenteert.

Deponeringsperikelen

Sinds 1 oktober 2012 is er ook een vereenvoudigde vaststelling van de jaarrekening van de bv als alle aandeelhouders tevens bestuurders van de bv zijn. De ondertekening van de jaarrekening geldt dan direct als vaststellingsmoment, tenzij deze werkwijze in de statuten is uitgesloten. Bent u directeur en tevens enig aandeelhouder, dan gaat de wettelijke deponeringstermijn van acht

dagen hierdoor direct in zodra u uw handtekening onder de jaarrekening zet. Dat betekent dat u een kortere termijn heeft om de jaarrekening te deponeren (geen dertien maanden, maar elf maanden en acht dagen). Er komt hiervoor nog een aanpassing in de wet. Zolang dat niet is geregeld, doet u er verstandig aan om de jaarrekening van 2014 in ieder geval te deponeren uiterlijk vóór 8 december 2015.

2.5 Tbs-regeling

Stelt u vermogensbestanddelen, zoals een pand of geld, ter beschikking aan uw bv, dan komt de terbeschikkingstellingsregeling (tbs-regeling) om de hoek kijken. De huur en de rente, verminderd met de kosten en eventuele afschrijving, zijn bij u belast in box 1 als resultaat uit overige werkzaamheden.

Onder de tbs-regeling vallen onder meer de volgende vermogensbestanddelen:

- een pand dat u ter beschikking stelt aan uw bv;
- een schuldvordering op de bv (zie paragraaf 2.2 Lenen aan en van de bv);
- een overeenkomst van levensverzekering bij de bv (zie paragraaf 3.2 onder Kapitaalverzekering);
- het ter beschikking stellen van een kwalificerende werkruimte in uw woning aan de bv (zie paragraaf 1.3 onder de (on)mogelijkheden van een eigen werkplek);
- een borgtochtvergoeding en een regresvordering.

De inkomsten of opbrengsten uit een ter beschikking gesteld vermogensbestanddeel moet u jaarlijks opgeven in box 1. Daar staat tegenover dat de door u gemaakte kosten voor het vermogensbestanddeel aftrekbaar zijn in box 1. Het resultaat (opbrengsten minus kosten) is dan belast tegen het progressieve tarief van maximaal 52% inkomstenbelasting.

Bent u in gemeenschap van goederen gehuwd, dan moet de helft van het resultaat aan u worden toegerekend en de andere helft aan uw echtgeno(o)t(e). Dat geldt ook in geval van een beperkte gemeenschap van goederen.

De tbs-regeling vereist ook dat u een administratie bijhoudt. Ook moet u jaarlijks een balans- en resultatenrekening opstellen.

Profiteer van een stukje vrijstelling

Als terbeschikkingsteller mag u – indien van toepassing – een herinvesteringsreserve en een egaliseringsreserve vormen. Daarnaast heeft u ook recht op een terbeschikkingstellingsvrijstelling van

12% van het resultaat uit de terbeschikkingstelling. Dankzij deze vrijstelling betaalt u niet maximaal 52% over het resultaat, maar maximaal 45,76%.

Pand verhuren aan de bv

Verhuurt u een privépand aan de bv, dan zijn door de tbs-regeling de huuropbrengsten (de zakelijke huur die uw bv aan u betaalt voor het gebruik van het pand) bij u belast in box 1. Alle kosten, zoals rente (indien u een lening bent aangegaan voor het pand), onderhoud en afschrijving, zijn aftrekbaar. De door de bv betaalde huurkosten zijn voor de bv aftrekbaar in de vennootschapsbelasting.

Voor de afschrijving van het pand moet u rekening houden met een beperking. Afschrijving is niet meer mogelijk als de boekwaarde van het pand de bodemwaarde heeft bereikt. Deze bodemwaarde is in de meeste gevallen 50% van de WOZ-waarde van het pand.

Verkoopt u het pand, dan eindigt de tbs-regeling. De winst die u behaalt bij verkoop is nog wel belast in box 1 tegen het progressieve tarief.

Borgtochtvergoeding en regresvordering

Het kan zijn dat u borg staat voor een lening van de bank aan uw bv. Deze borgstelling kan onder de tbs-regeling vallen. Is dat het geval, dan start de tbs-regeling voor u op het moment dat de borgstellingsovereenkomst wordt aangegaan. U staat natuurlijk niet voor niets borg. Daar hoort een vergoeding tegenover te staan. Deze borgtochtvergoeding (borgstellings-provisie) die u zakelijk met uw bv overeenkomt, vormt een jaarlijkse opbrengst voor u in box 1. Bij de bv is deze vergoeding aftrekbaar.

Stel nu dat de bv haar schuld aan de bank niet meer kan voldoen, de bank u hierdoor aanspreekt als borg en u de schuld uit privégeden moet voldoen. U kunt dan een borgstellingsverlies in aanmerking nemen en u krijgt een regresvordering op uw bv. Deze regresvordering zal aanzienlijk lager zijn dan het bedrag van de lening van de bank aan de bv. U zult hiervoor een goede inschatting moeten maken. Wat kan de bv uiteindelijk nog aan u terugbetalen?

Op het moment dat de bv de regresvordering aflost of deze uiteindelijk wordt kwijtgescholden, eindigt de terbeschikkingstelling.

Overigens is een borgstellingsverlies alleen aftrekbaar als het echt een zakelijke borgstelling betreft. Daarvoor wordt gekeken naar het moment waarop de borgstelling is aangegaan. Is bij het aangaan van de borg-stelling uw hoedanigheid als aandeelhouder doorslaggevend geweest en

had een onafhankelijke, zakelijk handelende derde op dat moment een dergelijke borgstelling niet aangegaan? Is het antwoord ja, dan betreft het een onzakelijke borgstelling en kunt u een eventueel borgstellingsverlies niet in aanmerking nemen.

STAPPENPLAN MET DE BV AAN DE HAND

- 1. Handel zakelijk: controleer regelmatig of een overeenkomst nog gebaseerd is op zakelijke gronden en hetgeen is afgesproken ook wordt nageleefd. Verandert er iets in de situatie of de gemaakte afspraken, pas dan de overeenkomst aan.*
 - 2. Twijfelt u over de fiscale gevolgen van een lening- of borgstellingsovereenkomst? De overeenkomst kan worden voorgelegd aan de belastinginspecteur.*
 - 3. Laat de rekening-courantstand bij de bv niet te ver oplopen. Zorg ervoor dat u deze, indien nodig, kunt aflossen.*
 - 4. Hypothecaire geldlening bij de bv? Denk aan de informatieplicht.*
 - 5. Ga voor een optimale holdingstructuur.*
 - 6. Fiscale eenheid? Zet de voor- en nadelen op een rij.*
 - 7. Geen dividend, zonder vooraf een uitkeringstoets.*
 - 8. Bent u directeur en enig aandeelhouder, hou dan rekening met een verkorte deponeringstermijn voor de jaarrekening van de bv.*
-

3. Een welverdiende oude dag

Lange vakanties, eindelijk die wereldreis of genieten van de kleine dingen van het leven. Hoe ziet in financieel opzicht uw onbezorgde oude dag eruit? Misschien beschouwt u uw zaak wel als oudedagsvoorziening of verwacht u te zijner tijd uw huis met een forse overwaarde gunstig te verkopen.

U kunt echter nu al iets doen om er zeker van te zijn dat uw inkomen toereikend is wanneer u stopt met werken. Een goed pensioen is een waardevolle bezitting. Het geeft u financiële rust wanneer u stopt met werken. Een oudedagsvoorziening hoeft echter niet per se via een pensioen plaats te vinden, maar kan ook op een andere wijze fiscaal vriendelijk worden opgebouwd.

3.1 Pensioen

Als dga heeft u diverse mogelijkheden om pensioen op te bouwen. U valt niet onder de Pensioenwet en daarom heeft u meer keuzes voor uw pensioenregeling dan de gemiddelde werknemer. Wel gelden de fiscale begrenzings in de loonbelasting.

Het begrip dga

In 2007 is de Pensioenwet ingevoerd. Wettelijk is bepaald dat deze niet geldt voor dga's. Een dga is volgens deze Wet de persoon die direct of indirect houder is van aandelen of certificaten van aandelen, die ten minste 10% van het geplaatste kapitaal met stemrecht in de algemene vergadering van de vennootschap vertegenwoordigen.

Ondanks dat de Pensioenwet niet op u van toepassing is, kan de bv u wel een pensioen toezeggen. Het besluit om pensioenaanspraken toe te kennen, gebeurt in de Algemene Vergadering.

Omdat u niet onder de Pensioenwet valt, heeft u de keuze om uw pensioen onder te brengen bij een professionele verzekeraar (of indien mogelijk een bedrijfspensioenfonds) of uw pensioen in eigen beheer op te bouwen. Een combinatie van beide is ook mogelijk.

Alleen als het pensioen extern is verzekerd, is uw pensioen ook beschermd tegen een mogelijk faillissement van uw bv.

Fiscaal gezien wordt de dga wel als werknemer beschouwd. U kunt daarom gebruikmaken van de fiscale mogelijkheden van de Wet op de Loonbelasting, bijvoorbeeld door een eind- of middelloonregeling overeen te komen met uw bv of een beschikbare premieregeling.

Voldoet het pensioen aan de voorwaarden die de loonbelasting stelt, dan is de 'omkeerregel' van toepassing. Er vindt uitstel van belastingheffing plaats doordat niet de pensioenaanspraak zelf wordt belast. In plaats daarvan wordt pas belasting geheven over de te zijner tijd ontvangen pensioenuitkeringen.

Het verzekerde pensioen

Bij het onderbrengen van uw pensioen bij een professionele verzekeraar zal uw bv een verzekeringsovereenkomst aangaan met de pensioenverzekeraar. Tevens zal er een pensioenovereenkomst of een - pensioenreglement worden opgemaakt. Uw bv zal de verschuldigde pensioenpremies overmaken aan de pensioenverzekeraar.

Een combinatie van verzekeren en eigen beheer is mogelijk. Op die manier spreidt u het risico. Wilt u het risico van overlijden en/of arbeidsongeschiktheid beperken, dan kan een combinatie aantrekkelijk zijn.

In de praktijk wordt het partner- en wezenpensioen, dat ingaat wanneer u overlijdt voor de pensioendatum, meestal ondergebracht bij een verzekeringsmaatschappij. Bij overlijden voor de pensioendatum is namelijk de kans groot dat het in uw bv aanwezige pensioenkapitaal niet groot genoeg is voor een levenslange uitkering aan uw partner. U kunt hier ook een overlijdensrisicoverzekering voor afsluiten.

Pensioen in eigen beheer

Bij pensioen in eigen beheer wordt een pensioenvoorziening op de balans van de bv gevormd. Dat biedt u de mogelijkheid om de pensioenreserve te (her)investeren in de onderneming. Uiteindelijk moet uw bv natuurlijk wel haar pensioentoezeggingen aan u nakomen.

De afspraken over uw pensioenopbouw dienen vastgelegd te zijn in de pensioenbrief.

Fiscaal zijn er enkele beperkingen gesteld aan de hoogte van het pensioen in eigen beheer.

Zes beperkingen voor pensioenopbouw

Het pensioen in eigen beheer mag niet uitgaan boven hetgeen in collectieve regelingen gangbaar is. Bovendien:

- 1. Mag loon in natura niet tot het pensioengevend loon worden gerekend.*
 - 2. Kan de werknemersbijdrage in de pensioenpremie niet meer bedragen dan de werkgeversbijdrage. Uw eigen bijdrage is dus maximaal 50%.*
 - 3. Is de pensioengrondslag in eigen beheer lager. U moet voor de AOW-inbouw namelijk uitgaan van een minimale AOW-franchise van € 20.921 (eindloon) of € 18.489 (middelloon). Bij een pensioen dat ondergebracht is bij een pensioenverzekeraar wordt uitgegaan van een minimale AOW-franchise van € 14.305 (eindloon) of € 12.642 (middelloon).*
 - 4. Mag uw pensioenregeling geen partnerpensioen en/of wezenpensioen omvatten als er geen mogelijke partner of wees is.*
-

5. *Moet de franchise in het overbruggingspensioen (indien van toepassing) gelijk zijn aan de AOW-franchise in het ouderdomspensioen. Vanaf 31 december 2005 kunnen overbruggingspensioenen overigens niet meer worden toegezegd als onbelaste aanspraak.*

6. *Mag er niet worden gereserveerd voor indexatie.*

Eigen beheer versus verzekeren

Het maakt nogal verschil of u het pensioen onderbrengt bij een professionele verzekeraar of in eigen beheer. Pensioen in eigen beheer heeft zowel voor- als nadelen:

Drie belangrijke voordelen

Liquiditeitsaspect. De gereserveerde gelden verlaten de onderneming niet en kunnen desgewenst ingezet worden voor en door de onderneming. Bovendien heeft uw bv bij opbouw direct een aftrekpost. Het verzekeren van pensioen gaat ten koste van de liquiditeit. Er moeten daadwerkelijk premies worden betaald en u kunt in de opbouwfase niet meer over het geld beschikken nadat het is ingelegd bij de verzekeraar.

Beperking kapitaalverlies. Bij overlijden van de dga komt de pensioen-reserve niet toe aan een verzekeraar, maar valt het vrij in de eigen bv. Hierdoor wordt er minder kapitaalverlies geleden. Uw bv is over die vrijval wel belasting verschuldigd. Is uw pensioen verzekerd, dan komt de overlijdenswinst toe aan de verzekeraar. U kunt dit (deels) voorkomen door een contraverzekering af te sluiten.

Beleggingsvrijheid. Bij opbouw in eigen beheer kunt u de pensioen-premies zelf beleggen, waardoor u een hoger rendement kunt halen. Een lager rendement is zeker in deze tijd ook mogelijk, met alle risico's van dien. Bij verzekeren bent u afhankelijk van de beleggingsvormen die de verzekeraar hanteert.

Twee belangrijke nadelen

Langlevenrisico. Als de bv het pensioen moet gaan uitkeren, maar u leeft langer dan statistisch aangenomen mocht worden, bestaat de kans dat het vermogen van de bv onvoldoende is om het pensioen levenslang uit te keren. Bij verzekeren komt dit niet voor, want de verzekeraar keert pensioen uit zolang u leeft.

Zekerheidsrisico. Tegenvallende ondernemingsresultaten of het faillissement van uw bv kunnen uw pensioen in eigen beheer in gevaar brengen. Dergelijke ondernemingsrisico's loopt u niet bij een verzekerd pensioen. Uw pensioen is veel meer veiliggesteld. Ook bij overdracht van de onderneming kan een pensioen in eigen beheer voor complicaties zorgen. Dit risico kunt u overigens beperken door het pensioen onder te brengen in bijvoorbeeld een aparte pensioen-bv.

Extern eigen beheer

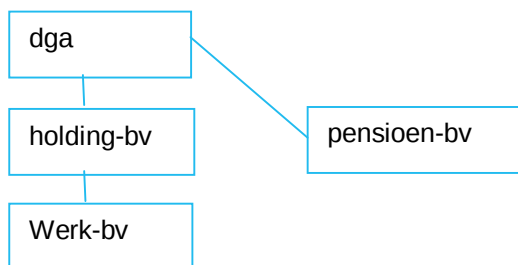
Voor de opbouw van uw pensioen kunt u ook een aparte bv oprichten. Er is dan sprake van extern eigen beheer. U combineert dan de voordelen van het eigen beheer en het verzekeren bij een verzekeringsmaatschappij. Het grootste voordeel is wellicht dat u het pensioen uit de risicosfeer van de werk-bv haalt. Mocht deze failliet gaan, dan gaat uw pensioen niet mee ten onder.

Bij extern eigen beheer moeten de werk-bv en de bv waar het pensioen is ondergebracht een financieringsovereenkomst met elkaar afsluiten. Hierin moet worden opgenomen dat de pensioenpremies op zakelijke basis worden vastgesteld, dus alsof uw pensioenregeling is ondergebracht bij een pensioenverzekeraar.

Een ander belangrijk voordeel van extern eigen beheer heeft te maken met bedrijfsoverdracht. Uw aandelen in de werk-bv zijn namelijk in de toekomst makkelijker over te dragen wanneer er in deze bv geen pensioenverplichting aanwezig is.

Een belangrijk nadeel blijft het langlevensrisico. Mocht u erg oud worden, dan kan ook het vermogen in de pensioen-bv niet toereikend zijn. Dat risico speelt niet bij een verzekerd pensioen, aangezien de verzekeraar het langlevensrisico zelf draagt.

In schema ziet het extern eigen beheer er als volgt uit:

Afkoop ligt op de loer

Bij opbouw van pensioen in eigen beheer is de Belastingdienst extra alert of u en de bv zich wel aan de spelregels houden. Onzakelijk handelen heeft grote gevolgen. De volgende handelingen zijn verboden:

- de pensioenaanspraak mag niet worden afgekocht;
- de pensioenaanspraak mag niet worden vervreemd;
- u mag niet afzien van pensioen;
- de pensioenaanspraak mag niet formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid worden. De pensioenaanspraak mag dus niet als onderpand dienen voor een lening of worden verpand aan de bank.

Vindt er een verboden handeling plaats, dan betaalt u direct inkomstenbelasting over de waarde in het economisch verkeer van het opgebouwde pensioen. Die waarde is aanzienlijk meer dan de fiscale waarde. Niet alleen bent u maximaal 52% inkomstenbelasting verschuldigd, maar u betaalt ook nog eens 20% revisierente over diezelfde waarde.

Pas als uw bv helemaal geen middelen heeft om pensioen uit te keren, mag u zonder sancties afzien van pensioen. Het is noodzakelijk om dit af te stemmen met de Belastingdienst.

Afstempelen is geen afkopen

Steeds meer pensioen-bv's verkeren in zwaar weer door tegenvallende beleggingsresultaten en de alsmaar stijgende levensverwachting. Daarom bestaat sinds 2013 de mogelijkheid om op pensioeningangs-datum een eenmalige vermindering toe te passen op de pensioenaanspraken in eigen beheer. De hoogte van uw pensioen wordt dan aangepast. De Belastingdienst beschouwt deze eenmalige afstempeling – mits voldaan aan alle voorwaarden – niet als afkoop. De regels zijn uitermate streng.

Zo is afstempelen pas mogelijk bij een dekkingsgraad van 75% of lager en moet de onderdekking zijn veroorzaakt door (reële) ondernemings- en/of beleggingsverliezen. Hiervan is in ieder geval geen sprake als u in de zeven kalenderjaren voorafgaand aan uw pensioeningangsdatum bijvoorbeeld een dividenduitkering heeft ontvangen van de bv of als er in die jaren aandelenkapitaal is terugbetaald. Omdat afstempelen alleen kan onder strenge voorwaarden, is het belangrijk om van tevoren een verzoek tot afstempeling in te dienen bij de Belastingdienst. Bovendien moeten alle partijen, waaronder u en ook uw pensioengerechtigde partner, schriftelijk akkoord zijn met de vermindering van de pensioenaanspraken.

Door de afstempeling valt er een deel van de pensioenverplichting vrij. Dat deel behoort tot de belastbare winst. Uw bv betaalt hierover vennootschapsbelasting.

Pas op met dividenduitkering

Wanneer u aan uzelf een dividend uitkeert vanuit de bv, pas dan extra op. Doe dit in ieder geval nooit zonder dat vooraf een uitkeringstoets is uitgevoerd. Bouwt u in de bv ook pensioen in eigen beheer op, dan is een dividend-uitkering pas mogelijk als er voldoende vermogen is en blijft voor de dekking van het pensioen (zie ook paragraaf 2.4 Bv-recht over de uitkeringstoets). Om dit te bepalen, moet u uitgaan van de commerciële waarde van de pensioenverplichting en niet van de fiscale waarde zoals die op de balans staat.

De commerciële waarde (waarde in het economisch verkeer) is het bedrag dat aan een onafhankelijke, externe verzekeraar zou moeten worden betaald om het toegezegde pensioen aan te kopen.

De commerciële waarde is tegenwoordig aanzienlijk hoger dan de fiscale waarde van de pensioenverplichting. Keert u toch dividend aan uzelf uit terwijl het werkelijke eigen vermogen van de bv dit eigenlijk niet toelaat, dan loopt u het risico dat u de dividenduitkering moet terug-betalen en dat de Belastingdienst dit ziet als afkoop met als gevolg onmiddellijke belastingheffing en revisierente.

Is uw pensioen '2015-proof'?

Door een hogere levensverwachting en de trend dat we met z'n allen steeds langer doorwerken, is ons pensioenstelsel zonder aanscherpingen niet langer houdbaar gebleken. De nieuwe norm is dan ook dat iedereen met 40 jaar werken redelijk in staat moet zijn om een pensioen bij elkaar te sparen van 75% van het gemiddeld verdiende loon. De fiscale pensioenrichtleeftijd voor het aanvullend pensioen is al eerder omhoog gegaan naar 67 jaar. Met ingang van 2015 zijn de volgende twee pensioenaanscherpingen ingevoerd:

- 1. Het maximale opbouwpercentage voor middelloonregelingen is verlaagd van 2,15% naar 1,875%. Voor pensioen op eindloonbasis geldt nu een percentage van 1,657% (2014: 1,9%). Een soortgelijke aanpassing heeft ook plaatsgevonden voor beschikbarepremieregelingen. Verder is de maximumopbouw voor het partner- en wezenpensioen eveneens naar rato gewijzigd.*
-

2. *Het loon waarover u pensioen kan opbouwen, is voortaan beperkt tot € 100.000. Verdient u meer, dan krijgt u de mogelijkheid om fiscaal vriendelijk bij te sparen met een nettolijfrente. Meer hierover leest u in de volgende paragraaf over lijfrenten.*
-

Als het goed is, is uw pensioenovereenkomst inmiddels aangepast aan de nieuwe regels. Mocht u twifelen, check dan voor de zekerheid nog even of uw pensioenregeling past binnen de nieuwe fiscale kaders van 2015. Zo niet, dan is namelijk sprake van een 'onzuivere' pensioentoezegging met alle ongewenste gevolgen van dien. De volledige pensioenaanspraak wordt dan mogelijk in de heffing betrokken en bovendien is een revisierente van in principe 20% verschuldigd.

Toekomst van het pensioen in eigen beheer

Het pensioen in eigen beheer kent naast de nodige voor- en nadelen ook de nodige knelpunten. Zo is de waarderings- en berekeningssystematiek bijvoorbeeld ingewikkeld, wijken de fiscale regels voor waardering van de pensioenverplichting af van de commerciële regels en komen heel wat dga's in de problemen wanneer de reserve bij echtscheiding niet toereikend is om een deel tegen de waarde in het economisch verkeer over te dragen aan een verzekeraar. Meer hierover leest u in hoofdstuk IV Een kwestie van plannen.

De knelpunten worden voornamelijk veroorzaakt door het onderscheid tussen de commerciële en fiscale waarderingsregels van het pensioen in eigen beheer.

Op dit moment wordt bekeken hoe de knelpunten (deels) kunnen worden opgelost. Een van de oplossingen die is aangedragen, is een heel nieuw systeem: een oudedagsbestemmingsreserve. Deze reserve dient dan als vervanging van het pensioen in eigen beheer. Hoe de toekomst van het pensioen in eigen beheer eruit gaat zien, wordt de komende maanden duidelijk. Het streven is om per 1 januari 2016 de nodige wijzigingen door te voeren in de vorm van wellicht de totaal nieuwe oudedagsbestemmingsreserve en overgangsrecht voor het bestaande pensioen in eigen beheer. Of dit gaat lukken is de vraag, want zorgvuldigheid gaat hier voor snelheid.

Het is verstandig om in uw achterhoofd te houden dat het huidige pensioen in eigen beheer zijn langste tijd heeft gehad.

3.2 Lijfrente

Wilt u op een fiscaal vriendelijke manier wat extra sparen voor een inkomen naast uw pensioen, dan kan dat met een lijfrente.

Een lijfrente is een aanspraak op vaste en gelijkmatige periodieke uitkeringen die uiterlijk eindigen bij overlijden van degene die de uitkeringen ontvangt. De premies voor een lijfrenteversicherung, lijfrentespaarrekening of lijfrentebeleggingsrecht zijn aftrekbaar in box 1 van de inkomstenbelasting, mits sprake is van een aantoonbaar pensioentekort. Premieaftrek is mogelijk voor de volgende drie soorten lijfrenten:

1. Oudedagslijfrente
2. Nabestaandenlijfrente
3. tijdelijke oudedagslijfrente.

Naast deze drie soorten is er nog een lijfrentevorm voor de oude dag: de overbruggingslijfrente. Sinds 1 januari 2006 is hiervoor geen premieaftrek meer mogelijk.

Premieaftrek

De aftrekbare lijfrentepremie kunt u als uitgaven voor inkomensvoorzieningen op uw box 1-inkomen in mindering brengen. De latere lijfrenteuitkeringen zijn belast tegen het progressieve tarief. De lijfrenteversicherung, bank of andere financiële instelling houdt meestal al loonbelasting in op deze uitkeringen. Deze loonbelasting kunt u dan weer verrekenen in de aangifte inkomstenbelasting.

De door u betaalde premies zijn in principe alleen aftrekbaar in het jaar van betaling. Niet alleen periodieke premies (maand, kwartaal, jaar) zijn aftrekbaar, maar ook een eenmalige koopsom.

Hoeveel premie u in aftrek kunt brengen, hangt af van het feit of u een aantoonbaar pensioentekort heeft. De hoogte van het aftrekbare bedrag moet worden bepaald aan de hand van de jaarruimte en/of reserveringsruimte. Voor berekening van de jaarruimte zijn uw inkomen en de pensioenaangroei van het voorafgaande kalenderjaar bepalend. Voor 2015 bedraagt de aftrek in de jaarruimte maximaal € 12.153 (2014: € 25.181).

Het maximaal aftrekbare bedrag geldt voor al uw lijfrenteversicherung, lijfrentespaarrekeningen of lijfrentebeleggingsrechten tezamen.

Met de reserveringsruimte kunt u de nog niet gebruikte jaarruimte in een van de afgelopen zeven jaar alsnog benutten. Heeft u nog aftrekrumte over 2008 tot en met 2014, dan kunt u niet alleen de jaarruimte maar ook de reserveringsruimte gebruiken om extra premies af te trekken. De maximale aftrek in de reserveringsruimte bedraagt € 7.052. Heeft u op 1 januari 2015 de leeftijd bereikt van 55 jaar en 3 maanden, dan wordt deze maximale aftrek verhoogd tot € 13.927.

U kunt de jaarruimte alleen benutten als u aan het begin van het jaar de AOW-leeftijd nog niet heeft bereikt. De reserveringsruimte vervalt niet bij het bereiken van de AOW-leeftijd.

Wel betaald, maar niet afgetrokken

Wat nu als u wel lijfrentepremies heeft betaald, maar u bent vergeten ze in aftrek te brengen of u had te weinig aftrekruijnte? Hoofregel is dat de uitkeringen wel gewoon belast zijn. Daarbij wordt via de zogeheten saldo-methode wel (gedeeltelijk) rekening gehouden met de in het verleden niet in aftrek gebrachte premies of stortingen. Afhankelijk van het jaar zal dit gemaximeerd zijn tot een bedrag van € 2.269 aan niet in aftrek gebrachte premies.

Met de niet in aftrek gebrachte premies kan in de uitkeringsfase overigens alleen rekening worden gehouden als u een saldoverklaring van de Belastingdienst heeft. Om die aan te vragen bij uw belastingkantoor zult u zelf een specificatie moeten opstellen van de per jaar betaalde, afgetrokken en niet-afgetrokken premies of stortingen.

Bewaar dus alles goed, want de Belastingdienst heeft deze gegevens zelf niet beschikbaar.

Sancties bij afkoop

U mag een lijfrente niet tussentijds afkopen. Doet u dit wel, dan bent u over de opgebouwde waarde (de afkoopsom) van de lijfrenteverzekerijng belasting verschuldigd. Ook hier kan rekening worden gehouden met (gedeeltelijk) niet in aftrek gebrachte premies. Verder moet u over de afkoopsom 20% revisierente betalen. Voor kleine lijfrenteverzekeringen wordt een uitzondering gemaakt. Is een dergelijke lijfrenteverzekerijng in het economisch verkeer niet meer waard dan € 4.281, dan bent u alleen belasting verschuldigd. De revisierente blijft achterwege.

Bancaire lijfrente

Sinds 2008 bent u voor een lijfrente niet meer afhankelijk van een verzekerijngsmaatschappij. U kunt ook kiezen voor een bancaire lijfrente. U spaart dan fiscaal vriendelijk voor uw oude dag op een geblokkeerde lijfrentespaarrekening bij een bank of een lijfrentebeleggingsrecht bij een beheerder van een beleggingsinstelling. Net als bij een lijfrenteverzekerijng zijn de premies of stortingen fiscaal aftrekbaar. De voorwaarden en condities voor premieaftrek zijn nagenoeg gelijk. Toch zijn er enkele belangrijke verschillen tussen een bancaire lijfrente en een lijfrenteverzekerijng.

	<i>Banksparen</i>	<i>Lijfrenteverzekerijng</i>
Vroegtijdig overlijden	Tegoed in termijnen naar erfgenamen	Tegoed vervalt aan verzekeraar tenzij anders afgesproken/geregeld
Levenslange uitkering	Einde uitkeringsperiode staat vast	Levenslange uitkering is mogelijk

		dan wel verplicht
Wie ontvangt uitkering?	Rekeninghouder	Verzekerde

Bij banksparen heeft u een langlevensrisico. De uitkeringen stoppen op een einddatum en niet pas bij overlijden. U kunt dit ondervangen door in de opbouwfase te kiezen voor een bancaire lijfrente en in de uitkeringsfase voor een lijfrenteverzekerings.

Nettolijfrente

In de vorige paragraaf over pensioenen heeft u kunnen lezen over de aanscherpingen van uw pensioenopbouw met ingang van 2015. Een van die aanscherpingen is een aftoppingsgrens. Hierdoor is het loon waarover u jaarlijks pensioen kunt opbouwen voortaan beperkt tot € 100.000. Verdient u meer, dan kunt u voor het deel van het inkomen boven de aftoppingsgrens van € 100.000 met een nettolijfrente sparen voor een extra inkomen voor uw oude dag.

De nettolijfrente is een nieuwe spaarmogelijkheid op vrijwillige basis. Deze kan niet in eigen beheer worden gevormd. U kunt hiervoor terecht bij een verzekeraar.

Met de nettolijfrente kunt u een oudedagsvoorziening opbouwen die ongeveer overeenkomt met een jaarlijkse brutopensioenopbouw van 1,875% van uw gemiddeld verdiende arbeidsinkomen. De premies voor de nettolijfrente zijn niet aftrekbaar in box 1, maar de opgebouwde aanspraak is vrijgesteld in box 3. Ook de uitkeringen uit de nettolijfrente zijn te zijner tijd vrijgesteld van belastingheffing.

De nettolijfrente is echt bedoeld als inkomensaanvulling voor uw oude dag. Het is dan ook niet de bedoeling dat deze eerder wordt opgenomen. Wordt de nettolijfrente toch geheel of gedeeltelijk afgekocht of voor andere doeleinden gebruikt dan een oudedagsvoorziening, dan volgt er een sanctie. Het onterecht genoten box 3-voordeel wordt op forfaitaire wijze teruggenomen.

Kapitaalverzekering

In tegenstelling tot een lijfrente kunt u ook een kapitaalverzekering (levensverzekering) afsluiten als extra spaarpotje voor later. Daar waar een lijfrente periodieke uitkeringen kent, ontvangt een verzekerde bij een kapitaalverzekering op de einddatum (bij leven of overlijden) een bedrag ineens.

Sinds 2001 vallen dergelijke kapitaalverzekeringen in box 3. De waarde van de kapitaalverzekering wordt jaarlijks belast in deze box. U bent effectief 1,2% belasting verschuldigd over de waarde van

de verzekering voor zover uw box 3-vermogen uitkomt boven het heffingvrij vermogen van € 21.330 (fiscale partners: € 42.660).

Voor een bestaande kapitaalverzekering die u op of vóór 14 september 1999 heeft afgesloten, is in box 3 een vrijstelling van toepassing van maximaal € 123.428. De looptijd van de verzekering mag dan tussentijds niet zijn verlengd en het verzekerde kapitaal niet verhoogd. Heeft u het hele jaar dezelfde fiscale partner, dan geldt een gezamenlijke vrijstelling van € 246.856.

Het is ook mogelijk om een kapitaalverzekering (levensverzekering) bij uw eigen bv af te sluiten. Sinds 1 januari 2001 is dat fiscaal niet meer echt aantrekkelijk. Deze verzekering valt voor u namelijk dan niet in box 3, maar in box 1 onder de terbeschikkingstellingsregeling (zie paragraaf 2.5 Tbs-regeling). Dat betekent dat u jaarlijks belasting moet betalen tegen het progressieve tarief (maximaal 52%) over het verschil tussen de waarde-aangroei van de verzekering en de door u betaalde premie in dat jaar.

Stamrechtperikelen

Aangezien een stamrecht ook een soort lijfrente is, mag deze hier niet ontbreken. Veel dga's hebben in het verleden hun ontslagvergoeding (gouden handdruk) omgezet in een recht op periodieke uitkeringen en dit stamrecht ondergebracht in een bv, om zodoende gebruik te maken van de stamrechtvrijstelling.

Met ingang van 2014 is de stamrechtvrijstelling voor nieuwe gevallen niet meer mogelijk. Wie nu een ontslagvergoeding ontvangt, moet hierover direct afrekenen.

Heeft u in het verleden uw ontslagvergoeding ondergebracht in een stamrecht bij de bv, dan kunt u nog blijven profiteren van de oude regels. Het stamrecht kan, zoals destijds is afgesproken in de stamrechtovereenkomst met uw bv, verspreid worden uitgekeerd. De belastingdruk wordt dan verdeeld over een langere periode. Het stamrecht moet wel uiterlijk in het kalenderjaar waarin u de AOW-leeftijd bereikt periodiek gaan uitkeren.

Wellicht heeft u in 2014 uw stamrecht in één keer volledig laten uitbetalen en zodoende gebruikgemaakt van de 80%-regeling. In dat geval was slechts 80% van het bedrag belast in box 1 in plaats van het volledige bedrag. Bovendien was u geen (20%) revisierente verschuldigd.

Ook nu mag u uw stamrechtaanspraak geheel of gedeeltelijk op een eerder moment laten uitkeren. Deze wordt dan wel voor 100% belast. Er is echter géén revisierente verschuldigd.

Enkele kanttekeningen bij het geheel of gedeeltelijk eerder laten uitkeren van de stamrechtaanspraak zijn wel te maken. Vaak is dit niet voordelig, maar soms wel. Dit hangt onder andere af van de looptijd en het rendement. Mocht u het stamrecht geheel of gedeeltelijk eerder willen opnemen, bedenk dan dat u moet afrekenen over een fors bedrag en, afhankelijk van de hoogte van de uitkering, tegen een toptarief van 52%. De middelingsregeling in de inkomstenbelasting kan eventueel nog leiden tot een verlaging van de belastingheffing.

Wees er ook op bedacht dat uw bv voldoende dekking moet hebben om het stamrecht kapitaal uit te keren. Het geld zal vaak vastzitten in de bv, waardoor de benodigde cash ontbreekt. Hou er ook rekening mee dat bij eenmalige opname uw pensioenpotje aanzienlijk kan slinken. Misschien wilde u juist het stamrecht wel gebruiken als aanvulling op uw oudedagsvoorziening.

Het zo maar klakkeloos opnemen van de stamrechtaanspraak is er niet bij. Niet de waarde op de balans, maar de afkoopwaarde bepaalt uiteindelijk welk bedrag belast is bij de opname van het stamrecht. Daar gaat een ingewikkelde berekening aan vooraf.

STAPPENPLAN PENSIOENEN EN LIJFRENTEN

- 1. Zorg dat uw pensioenregeling voldoet en blijft voldoen aan de fiscale regels. Een periodieke controle is geen overbodige luxe.*
 - 2. Wees extra alert bij pensioen in eigen beheer wanneer u dividend gaat uitkeren. Er moet voldoende vermogen in de bv overblijven.*
 - 3. Hou uw pensioenregeling nog eens tegen het licht. Wat zijn de kansen en bedreigingen bij pensioen in eigen beheer? Omdat de komende jaren de AOW-gerechtigde leeftijd steeds verder omhooggaat, wilt u misschien wel meer pensioen opbouwen of misschien juist minder.*
 - 4. Bedenk dat het wijzigen van pensioenrechten geen probleem is, mits dit past binnen de wettelijke kaders. Pas daarom op voor afkoop!*
 - 5. Is het mogelijk en gewenst om uw stamrechtaanspraak geheel of gedeeltelijk eerder uit te keren, bekijk dan of u met de middelingsregeling in de inkomstenbelasting wellicht de belastingheffing nog wat kunt verlagen.*
-

4. Een kwestie van plannen

Het leven bestaat voor een groot deel uit plannen. Met een goede planning houdt u immers de touwtjes in handen. Uw vizier is niet alleen gericht op het heden, maar voor een deel ook op de toekomst. Hoe bouwt u bijvoorbeeld nu al genoeg vermogen op voor later? En hoe kunt u een deel van dat vermogen nu al fiscaal vriendelijk overhevelen naar de volgende generatie? In uw planning speelt uw bedrijf een grote rol. Er komt een dag dat u stopt met ondernemen en u het bedrijf wellicht verkoopt of overdraagt aan een bedrijfsopvolger. Een bedrijfsoverdracht is echter niet van de ene op de andere dag geregeld. U zult hier dus tijdig mee moeten beginnen, want ook een succesvolle bedrijfsoverdracht is en blijft een kwestie van plannen.

4.1 Aanmerkelijkbelanghouder

Als dga bezit u meer dan 5% van de aandelen in uw bv. Voor de belastingheffing wordt u gezien als aanmerkelijkbelanghouder. De voordelen die u geniet uit dit aanmerkelijk belang zijn belast in box 2 van de inkomstenbelasting tegen een tarief van 25%.

Wanneer precies sprake is van een aanmerkelijk belang heeft u al kunnen lezen in paragraaf 1.1 Gebruikelijk loon. Heeft de bv verschillende soorten aandelen, dan heeft u ook een aanmerkelijk belang wanneer u – al dan niet samen met uw fiscale partner – direct of indirect voor 5% of meer van het geplaatste kapitaal van een soort aandelen aandeelhouder bent.

Meetrekregeling

De aandelen die uw partner houdt – en vice versa – tellen dus mee voor het aanmerkelijkbelangcriterium van 5% of meer. De aanmerkelijk-belang-regeling kent echter ook de meetrekregeling voor familieleden. Hebben uw kinderen een gering belang in de bv, dan kunnen zij hierdoor ook zelf onder de aanmerkelijkbelangregeling vallen.

Voorbeelden meetrekregeling

- Stel u heeft 96% van de aandelen van de bv in uw bezit. U heeft dan zonder enige twijfel een aanmerkelijk belang. Uw zoon heeft de overige 4% van de aandelen. Volgens de hoofdregel heeft uw zoon geen aanmerkelijk belang. Door de meetrekregeling kwalificeert echter ook uw zoon als aanmerkelijkbelanghouder.
- Wat als u maar 4% van de aandelen in de bv heeft en uw zoon ook 4%? Alhoewel dit samen 8% is, heeft u beiden geen aanmerkelijk belang. Heeft u echter 5% van de aandelen en uw zoon 3%, dan trekt u door uw aanmerkelijk belang uw zoon mee.

Voordeel uit aanmerkelijk belang

De voordelen uit aanmerkelijk belang zijn voor u belast in box 2. Er zijn twee soorten voordelen. Allereerst het reguliere voordeel. Daaronder valt onder andere een dividend dat door de bv aan u wordt uitgekeerd. Uw bv moet over de uitkering 15% dividendbelasting inhouden en afdragen aan de Belastingdienst. Het door u ontvangen dividend wordt vervolgens bij u belast in box 2 tegen 25%. De reeds ingehouden dividendbelasting mag u in uw aangifte inkomstenbelasting verrekenen met de verschuldigde inkomstenbelasting. Per saldo betaalt u dus 10% belasting over het ontvangen dividend (25% box 2 – 15% dividendbelasting).

Keer niet zomaar dividend uit! Er moet eerst een uitkeringstoets worden uitgevoerd (zie paragraaf 2.4 Bv-recht). Uw bv moet immers na de dividenduitkering aan haar verplichtingen kunnen blijven voldoen.

Het tweede voordeel is het vervreemdingsvoordeel. Hiervan is sprake als u (een deel) van uw aandelen verkoopt of op een andere manier vervreemdt. Het voordeel is gelijk aan de overdrachtsprijs verminderd met de verkrijgingsprijs.

Het inkomen uit aanmerkelijk belang wordt gezien als een gemeenschappelijk inkomensbestanddeel. Fiscale partners mogen dit inkomen in hun aangifte inkomstenbelasting verdelen zoals zij dat wensen, als het totaal maar 100% is.

Verlies uit aanmerkelijk belang

Voordelen uit aanmerkelijk belang hoeven niet altijd positief te zijn. Bij een negatief voordeel lijdt u verlies uit aanmerkelijk belang. Dit verlies mag u verrekenen in box 2 met positief inkomen uit aanmerkelijk belang van het voorgaande jaar en eventueel van de komende negen jaar.

Verlies omzetten in belastingkorting

Heeft u (en uw fiscale partner) om wat voor reden dan ook geen aanmerkelijk belang meer, maar nog wel een (onverrekend) verlies? U mag dan dit verlies op verzoek omzetten in een belastingkorting.

De belastingkorting wordt niet automatisch gegeven. U moet hiervoor een verzoek indienen bij de Belastingdienst die de belastingkorting zal vaststellen in een beschikking.

De belastingkorting bedraagt 25% van het onverrekend verlies uit aanmerkelijk belang. De korting kunt u verrekenen met de belasting en premie volksverzekeringen in box 1. Dit kan echter pas in het tweede jaar nadat het aanmerkelijk belang is geëindigd.

Belastingkorting in de praktijk

Stel u heeft na verkoop van uw aanmerkelijkbelangaandelen in 2015 een onverrekend verlies van € 30.000. Op verzoek kunt u dit verlies omzetten in een belastingkorting van € 7.500 (25% van € 30.000). De Belastingdienst verrekent deze korting automatisch met de over 2017 verschuldigde inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen over uw box 1-inkomen. Een eventueel restant van de belastingkorting kan nog worden verrekend tot uiterlijk 2024.

Toekomst van het aanmerkelijk belang

In 2013 heeft de Commissie Van Dijkhuizen een rapport uitgebracht na het verkennen van een aantal scenario's om te komen tot een eenvoudiger, solider en fraudebestendiger belastingstelsel. Het rapport bevat diverse adviespunten, waaronder het eventueel invoeren van een forfaitair rendement in box 2 van 2,4%. Dit forfaitair rendement kan jaarlijks worden berekend over het aandeel van de aanmerkelijkbelanghouder in het (fiscaal) eigen vermogen van zijn bv. Concrete plannen richting een forfaitair rendement in box 2 zijn er op dit moment nog niet. Maar wat niet is, kan nog komen. Het huidige kabinet is namelijk bezig met een herziening van het belastingstelsel. Daarbij zullen box 2 en de positie van de dga ook tegen het licht worden gehouden. De eerste concrete stappen volgen mogelijk al per 2016.

4.2 Beleggen

Is uw bv voldoende winstgevend en zijn er overtollige liquide middelen aanwezig, dan kunt u besluiten om een deel hiervan te gaan beleggen. Als dga verkeert u in een luxe positie als het gaat om beleggen. U kunt namelijk beleggen in privé of beleggen in de bv. Een derde optie is geld lenen van de bv om hier vervolgens in privé mee te beleggen. Bedenk wel dat iedere keuze andere fiscale gevolgen kent.

Beleggen in privé

Om te kunnen beleggen in privé zult u de overtollige liquide middelen uit de bv eerst aan uzelf moeten uitkeren middels een dividenduitkering (denk daarbij aan de verplichte uitkeringstoets: paragraaf 2.4 Bv-recht). Over deze dividenduitkering betaalt u het aanmerkelijkbelangtarief in box

2 van 25%. Met de resterende 75%, oftewel het nettodividend, kunt u vervolgens in privé gaan beleggen.

Van iedere € 1.000 kunt u dus € 750 beleggen.

De waarde van uw beleggingen moet u wel aangeven in box 3. Dat betekent dat u jaarlijks ook nog 1,2% vermogensrendementsheffing verschuldigd bent, boven het in deze box geldende heffingvrij vermogen van € 21.330 (€ 42.660 met fiscaal partner). Belegt u in groene beleggingen, dan geldt in box 3 een vrijstelling van maximaal € 56.928 (bij fiscaal partnerschap maximaal € 113.856) en een extra heffingskorting.

Laat de bv de dividenduitkering pas na 1 januari doen. De nettodividenduitkering waarmee u gaat beleggen, telt dan niet mee op peildatum 1 januari van box 3.

Beleggen in de bv

Belegt u in de bv, dan voorkomt u in eerste instantie het aanmerkelijkbelangtarief, waardoor u meer overhoudt om mee te beleggen. De bv is echter wel jaarlijks vennootschapsbelasting verschuldigd over de behaalde rendementen met de beleggingen. Bovendien is ook nog sprake van een latente aanmerkelijkbelangclaim van 25%.

Het vennootschapsbelastingtarief in 2015 bedraagt 20% over de eerste € 200.000 belastbare winst. Over het meerdere is 25% belasting verschuldigd.

Positieve beleggingsresultaten zijn dus belast in de bv. Daar staat tegenover dat beleggingsverliezen in principe aftrekbaar zijn.

Om vennootschapsbelasting te besparen, kan het aantrekkelijk zijn om te beleggen in 5%-aandelenpakketten. De deelnemingsvrijstelling is dan mogelijk van toepassing (zie paragraaf 2.3 Holdingstructuur en fiscale eenheid).

Overhevelen van verliesgevende beleggingen

Heeft uw bv verliezen geleden op beleggingen, overweeg dan om de beleggingen (tegen reële waarde) over te dragen aan privé en vandaar uit verder te gaan met beleggen. Met de overdracht maakt u de verliezen bij de bv definitief en zijn de verliezen voor de bv een fiscale aftrekpost. Wellicht belegt u in privé succesvoller en is er voor u de kans te profiteren van een onbelaste vermogensgroei. De beleggingen vallen overigens wel in uw box 3-vermogen.

Rendement is bepalend

Wat is nu voordeliger? Beleggen in privé waarbij u dus eerst afrekent tegen het aanmerkelijkbelangtarief en vervolgens belasting betaalt over een fictief rendement in box 3 of beleggen in de bv, waarbij over de behaalde rendementen moet worden afgerekend in de vennootschaps-belasting en waarop een latente aanmerkelijkbelangclaim rust? Die vraag is niet eenvoudig te beantwoorden, maar er zijn wel wat vuistregels:

- Hoe hoger het rendement, hoe aantrekkelijker beleggen in privé wordt. Globaal gezien is bij een verwacht rendement van meer dan 5,46% vanaf het eerste jaar beleggen in privé gunstiger dan beleggen in de bv.
- Bij lage of negatieve rendementen is beleggen in de bv gunstiger, met name omdat verliezen op een effectenportefeuille normaal gesproken in de vennootschapsbelasting fiscaal aftrekbaar zijn.

De keuze beleggen in privé of in de bv is voor een groot deel afhankelijk van het verwachte rendement op de beleggingen. Onthoud echter de stelling: in het verleden behaalde rendementen bieden geen garantie voor de toekomst.

Lenen van de bv en beleggen in privé

Nadeel van het beleggen in privé is dat u eerst moet afrekenen. Uw beleggingsvolume neemt hierdoor af met 25%. Dit volumenadeel treedt niet op wanneer u geld leent van de bv en dit geleende geld vervolgens in privé belegt. Voorwaarde is wel dat er geleend wordt tegen zakelijke condities (zie hoofdstuk II Met de bv aan de hand) en dat er dus ook een zakelijke rente wordt afgesproken. De rente die u moet betalen aan de bv is bij u niet aftrekbaar, maar bij de bv wel belast voor de vennootschapsbelasting. De schuld aan de bv valt voor u in box 3, net als de beleggingsportefeuille.

Geld lenen van de bv voor beleggingen in privé is alleen aantrekkelijk als het rendement op deze beleggingen hoger is dan de nettorente die u aan de bv moet betalen.

4.3 Schenken en nalaten

Er komt een moment dat u er niet meer zult zijn. Alhoewel dit nooit een geliefd onderwerp is om over na te denken, is het toch goed om hier nu al bij stil te staan. Bij estate planning (vermogensplanning) gaat het om de vraag hoe u op een zo voordelig mogelijke manier het door u opgebouwde vermogen kunt overdragen aan volgende generaties. Dat kan door de overgang nu al juridisch en fiscaal goed te regelen.

Tarieven en vrijstellingen

De Successiewet regelt de fiscale gevolgen bij vererving en schenking. Bij een erfenis is erfbelasting verschuldigd en bij een schenking is dat schenkbelasting. Er hoeft echter pas schenk- of erfbelasting te worden betaald als het bedrag van de erfenis of schenking hoger is dan een eventuele vrijstelling.

Tarieven schenk- en erfbelasting 2015

<i>Deel belaste verkrijging</i>	<i>Tariefgroep 1 (partners en kinderen)</i>	<i>Tariefgroep 1A (kleinkinderen)</i>	<i>Tariefgroep 2 (overige verkrijgers)</i>
€ 0 - € 121.296	10%	18%	30%
€ 121.296 - hoger	20%	36%	40%

Vrijstellingen erfbelasting 2015

Partner	€ 633.014
Kinderen en kleinkinderen	€ 20.047
Bepaalde zieke en gehandicapte kinderen	€ 60.138
Ouders	€ 47.477
Overige verkrijgers	€ 2.111

Vrijstellingen schenkbelasting 2015

Kinderen	€ 5.277
Kinderen 18-40 jaar (eenmalig)	€ 25.322
of	
Kinderen 18-40 jaar (eenmalig) indien schenking wordt aangewend voor de eigen woning of voor een dure studie	€ 52.752
Overige verkrijgers	€ 2.111

Van 1 oktober 2013 tot 1 januari 2015 was de eenmalig verhoogde vrijstelling van € 52.752 tijdelijk verruimd naar € 100.000, mits dit bedrag werd gebruikt voor de eigen woning. Heeft u hier als ouder gebruik van gemaakt, dan kunt u uw kind geen bedrag meer schenken onder de eenmalig verhoogde vrijstelling. Uiteraard mag u wel jaarlijks maximaal € 5.277 belastingvrij aan uw kind schenken.

Vermogensoverdracht tijdens leven

Schenken bij leven is, zeker als dit geleidelijk gebeurt, vaak fiscaal voordeliger dan vererven bij overlijden. Door jaarlijks een bedrag te schenken aan uw kinderen, wordt uw vermogen kleiner zodat uw kinderen straks minder erfbelasting betalen. Door optimaal gebruik te maken van de vrijstellingen hoeft er geen schenkbelasting te worden betaald.

Heeft u een groot vermogen, dan kunt u ook overwegen om een groter bedrag dan de vrijstelling te schenken aan uw kind(eren). Uw kind betaalt dan weliswaar nu 10% aan schenkbelasting over het meerdere, maar dat is goedkoper dan de 20% bij vererving. Want hoe groter straks de verkrijging, hoe hoger het percentage aan erfbelasting.

Wilt u liever geen contant geld vrij maken, dan kunt u ook schenken op papier, ofwel schenken onder schuldigerkenning. U erkent schuldig te zijn aan uw kind een bedrag dat pas opeisbaar is na uw overlijden. Voordeel is dat u blijft beschikken over het (geschonken) vermogen en toch handig gebruikmaakt van de vrijstellingen in de schenkbelasting. Bovendien is uw kind bij uw overlijden minder erfbelasting verschuldigd, omdat al een gedeelte van uw vermogen (op papier) onbelast is overgeheveld.

Er zijn wel wat voorwaarden verbonden aan schenkingen op papier. De schuldigerkenning moet plaatsvinden bij notariële akte. Ook moet u jaarlijks daadwerkelijk een rente van 6% betalen aan uw kind.

Schenken niet altijd voordelig

Schenken bij leven aan uw kinderen kent zeker fiscale voordelen, maar er zijn ook nadelen. Komt uw kind bijvoorbeeld in de bijstand, dan kunnen schenkingen als eigen vermogen worden gezien. Gaat uw kind scheiden, dan heeft de ex-partner van uw kind mogelijk recht op de helft van de schenking. U kunt dit voorkomen door het opnemen van een uitsluitingsclausule bij schenking.

Het maken of aanpassen van een testament

Om ervoor te zorgen dat uw bedrijf (de bv) straks terechtkomt bij de bedrijfsopvolger die u zelf in gedachten heeft, is het verstandig om een testament op te maken. In een testament legt u vast wat er met uw nalatenschap moet gebeuren. U kunt bijvoorbeeld bepalen dat uw echtgeno(o)t(e) in de woning mag blijven wonen of dat uw bedrijf naar een van de kinderen gaat. Ook kunt u in een testament uitsluiten dat de partners van uw kinderen aanspraak maken op het geërfde vermogen wanneer hun huwelijk eindigt. Met een testament houdt u de regie in eigen hand en voorkomt u discussies na uw overlijden.

Een testament is ook een instrument om erfbelasting te besparen. Het opmaken ervan is maatwerk. Heeft u in het verleden al een testament opgemaakt, dan is het verstandig om deze regelmatig te checken. Niet alleen uw eigen situatie en uw wensen kunnen veranderen, maar ook de fiscale wetgeving. Met name de laatste jaren is er een aantal wetswijzigingen geweest, waardoor zeker bij een wat ouder testament een check sterk is aan te bevelen.

Heeft u niets testamentairs geregeld, dan geldt de wettelijke verdeling. Laat u een echtgeno(o)t(e) en kinderen na, dan zijn die in gelijke delen erfgenaam. Alle bezittingen en schulden gaan automatisch over op uw echtgeno(o)t(e). Uw kinderen krijgen een geldvordering ter grootte van hun erfdeel. Deze geldvordering is alleen opeisbaar bij het overlijden of het faillissement van uw echtgeno(o)t(e).

De wettelijke verdeling is fiscaal niet altijd de beste oplossing. De langstlevende echtgenoot heeft de mogelijkheid om binnen drie maanden na het overlijden van de erflater de wettelijke verdeling ongedaan te maken.

Fiscaal vriendelijk aandelen schenken of nalaten

Komt u te overlijden, dan moet in principe in de inkomstenbelasting worden afgerekend. Fiscaal gezien is er namelijk sprake van een fictieve vervreemding van het aanmerkelijk belang. Ook wanneer u als aanmerkelijkbelanghouder de aandelen schenkt, is sprake van een vervreemding. Nu kent de inkomsten-belasting een doorschuiffaciliteit. Hierdoor hoeft er op verzoek niet te worden afgerekend, omdat de verkrijgingsprijs van de aandelen wordt door-geschoven op de erfgenamen of de verkrijger bij schenking.

Bij de doorschuiffaciliteit gaat de belastingclaim op de aandelen over op de erfgenamen dan wel de verkrijger bij schenking.

Er gelden wel wat eisen aan deze doorschuiffaciliteit. Zo kan de faciliteit alleen worden toegepast als de bv waarvan de aandelen vererven of worden geschonken een materiële onderneming drijft. Bevat de bv alleen beleggingsvermogen, dan is doorschuiven dus niet mogelijk. Houdt de bv zich deels bezig met beleggen, dan is de faciliteit alleen van toepassing voor zover het ondernemingsvermogen betreft. Slechts een zéér beperkt beleggingsvermogen mag worden aangemerkt als ondernemingsvermogen. Bij schenking van de aanmerkelijkbelang-aandelen geldt nog de extra eis dat de verkrijger al minimaal drie jaar bij de bv als bestuurder of werknemer in dienstbetrekking is.

Wilt u te zijner tijd uw aandelen schenken aan uw zoon of dochter met gebruikmaking van de doorschuiffaciliteit, zet dan uw zoon of dochter op tijd op de loonlijst van de bv. Zo wordt voldaan aan de eis van drie jaar dienstbetrekking.

Onder voorwaarden kan ook gebruik worden gemaakt van de door-schuiffaciliteit als de verkrijger in dienstbetrekking is bij de werk-bv en de aandelen in de holding worden geschonken.

Bedrijfsopvolgingsfaciliteit

Om ervoor te zorgen dat het voortbestaan van uw bedrijf niet in gevaar komt, kent de Successiewet de bedrijfsopvolgingsfaciliteit. Kort gezegd komt de faciliteit erop neer dat degene die ondernemingsvermogen erft of geschonken krijgt – onder voorwaarden – (nagenoeg) geen schenk- of erfbelasting hoeft te betalen. Er geldt namelijk een forse vrijstelling.

De verkrijging van ondernemingsvermogen of de aandelen in een bv is voorwaardelijk vrijgesteld voor zover de waarde van de objectieve onderneming niet groter is dan € 1.055.022 (2015). Is de waarde meer, dan geldt een voorwaardelijke vrijstelling van 83% over het meerdere. Is er, ondanks de hoge vrijstelling, toch nog schenk- of erfbelasting verschuldigd, dan kan hiervoor tien jaar (rentedragend) betalingsuitstel worden aangevraagd.

Bij verkrijging van aandelen geldt de vrijstelling alleen voor dat deel van de waarde dat toerekenbaar is aan echt ondernemingsvermogen. Daarnaast kan het beleggingsvermogen in de bv tot maximaal 5% van het echte ondernemingsvermogen worden aangemerkt als ondernemingsvermogen. Voor aandelen in een pure beleggings-bv geldt de vrijstelling niet.

Zoals gezegd kent de bedrijfsopvolgingsfaciliteit verschillende voorwaarden. Zo moet de verkrijger de onderneming nog gedurende vijf jaar voortzetten of de aandelen in de bv gedurende die periode in zijn bezit houden. Wordt niet voldaan aan dit voorzettingsvereiste, dan vervalt de voorwaardelijke vrijstelling en moet alsnog erf- of schenkbelasting worden betaald. Wordt wel voldaan aan het voortzettingsvereiste, dan is de vrijstelling na verloop van vijf jaar definitief.

4.4 Bedrijfsoverdracht

De overdracht van uw bedrijf vergt een grondige voorbereiding. Een zo optimaal mogelijke bedrijfsoverdracht neemt al gauw tussen de drie en zes jaar in beslag. Uw bedrijf moet namelijk juridisch, organisatorisch, administratief en fiscaal op orde zijn. En dat kost tijd!

Bedrijfsoverdracht vraagt om een zorgvuldige planning. Dat kan niet zonder specialistische hulp. Misschien is het nodig om de juridische structuur van uw bedrijf aan te passen om zo de bedrijfsoverdracht fiscaal en financieringstechnisch te optimaliseren.

Wijze van overdracht

Een bedrijfsoverdracht kan op verschillende manieren plaatsvinden. Bezittingen en schulden kunnen afzonderlijk worden verkocht: de activa/passiva-transactie. Maar u kunt ook de aandelen van de bv verkopen.

Activa/passiva-transactie

Bij een activa/passiva-transactie wordt niet de bv zelf verkocht, maar gaan alleen de losse bezittingen (activa) en eventueel de schulden (passiva) van de bv over aan de koper. Na verkoop resteert in de bv de verkoopsom en eventueel nog wat losse activa/passiva. De aandelen van de bv zijn nog steeds in uw handen.

Omdat de aandelen van de bv nog in uw bezit zijn, hoeft u niet af te rekenen in box 2. U bent pas aanmerkelijkbelangheffing verschuldigd wanneer u de aandelen van de bv verkoopt of (een gedeelte van) de verkoopsom via een dividend aan uzelf laat uitkeren.

Voor een koper is een activa/passiva-transactie fiscaal gezien mogelijk gunstiger dan een aandelenkoop. Hij kan namelijk de overgenomen bezittingen op zijn balans waarderen tegen de werkelijke waarde in plaats van de boekwaarde. De koper heeft zo hogere afschrijvingen en mogelijk ook investeringsaftrek.

Het grote nadeel van een activa/passiva-transactie is dat uw bv met de Belastingdienst moet afrekenen over onder meer de stille reserves en de verkochte goodwill. Bovendien is een activa/passiva-transactie aanzienlijk complexer dan een aandelenoverdracht, omdat iedere bezitting of schuld op de juiste manier moet worden overdragen.

Verkoop van de aandelen

Bij een verkoop van de aandelen van de bv (aandelenoverdracht) hoeft de bv niet af te rekenen met de Belastingdienst. U daarentegen betaalt in de inkomstenbelasting het aanmerkelijkbelangtarief van box 2 over het vervreemdingsvoordeel (overdrachtprijs verminderd met de verkrijgingsprijs).

Onder bepaalde voorwaarden kunt u uitstel van betaling krijgen voor de inkomstenbelasting die u moet betalen over het vervreemdingsvoordeel. Dat kan echter alleen als de koper de koopsom van de aandelen schuldig is gebleven. Zodra er wel wordt betaald, is er geen plaats voor uitstel.

Vergeet niet om u na een aandelenoverdracht uit te schrijven bij de Kamer van Koophandel als bestuurder van de bv. Zo voorkomt u eventuele aansprakelijkheidsgevolgen.

Holdingstructuur nuttig bij bedrijfsoverdracht

Een holdingstructuur kan de overdracht van uw bedrijf aanzienlijk vergemakkelijken (zie ook paragraaf 2.3 Holdingstructuur en fiscale eenheid). Een koper kan bijvoorbeeld alleen de aandelen in de werk-bv kopen. In deze werk-bv zit dan de echte onderneming. Omdat alle overtollige winsten van deze werk-bv al zijn ondergebracht in uw holding, zijn de aandelen in de werk-bv relatief 'licht'. Een potentiële koper hoeft dan minder te betalen voor de aandelen en dat maakt de overdracht van de 'echte' onderneming een stuk aantrekkelijker.

Verkoopt u de aandelen in de werk-bv, let dan op dat een eventuele fiscale eenheid tussen holding en werk-bv daarmee wordt verbroken.

De aandelen in de werk-bv zijn nog 'lichter' als bijvoorbeeld eventuele onroerende zaken van tevoren zijn ondergebracht in een tussenholding. De koper kan zo dus kiezen tussen de koop van de 'lichte' aandelen van de werk-bv of de iets 'zwaardere' aandelen van de tussenholding, waar automatisch ook de aandelen van de werk-bv onder vallen.

Een holdingstructuur schept heel wat mogelijkheden voor een optimale bedrijfsoverdracht van (delen van) de onderneming.

De acht fasen van bedrijfsoverdracht

Een bedrijfsoverdracht verloopt van begin tot eind in ongeveer acht fasen.

Fase 1: wensen in kaart brengen

Waarom wilt u uw bedrijf verkopen en aan wie en wat wilt u gaan doen na de verkoop? Breng uw persoonlijke en financiële wensen in kaart. Dit kan u helpen in het latere verkoopproces.

Fase 2: voorbereiding

In deze fase vindt een analyse van uw bedrijf in al zijn facetten plaats. In welke markt opereert de onderneming en hoe is de financiële situatie, de kwaliteit van het management en de organisatie van het bedrijf? Al deze bevindingen worden vastgelegd in een informatiememorandum. Serieus geïnteresseerde kandidaten kunnen dit memorandum in een latere fase ter inzage krijgen.

Fase 3: verkoopklaar maken

Een bedrijf dat te koop wordt aangeboden, moet in een goede conditie verkeren. Alleen de eerste indruk is niet genoeg. Het is noodzakelijk dat u solide jaarrekeningen van ongeveer vijf achtereenvolgende jaren kunt overleggen. De jaarrekening moet een juist beeld geven van de winstgevendheid van het bedrijf, maar ook een schone balans is van groot belang. Wellicht staan er op de balans bepaalde activa die u ook privé gebruikt. Ook privéschulden aan de bv kunnen maar beter worden afgelost. Daarnaast moet ook de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen overeenkomen met wat in de branche gebruikelijk is.

Ga voor een zo optimaal mogelijke juridische en fiscale structuur. Breng bijvoorbeeld onroerend goed in een aparte bv onder of creëer een holdingstructuur met een of meer werk-bv's. Het wijzigen van de structuur van uw bedrijf kan soms grote fiscale voordelen opleveren. Tijd speelt daarbij een belangrijke rol, want soms gelden wettelijke termijnen van enkele jaren.

Fase 4: waardebepaling

Al vrij vroeg in het hele overdrachtsproces wordt de waarde van uw bedrijf bepaald. Hiervoor bestaan verschillende methoden. Van liquidatie-waarde tot discounted cash flow-methode en van intrinsieke waarde tot goodwill-methode.

Fase 5: prijsbepaling

Is uw bedrijf helemaal verkoopklaar en is de waarde bepaald, dan wordt het tijd om de verkoopprijs vast te stellen. Stel uzelf daarbij de volgende vragen:

- Wat wil ik minimaal voor mijn bedrijf krijgen?
- Wat kan ik maximaal voor mijn bedrijf krijgen?
- Wat is een reële verkoopprijs?

Door vooraf een goed zicht te hebben op de verkoopprijs, verstevigt u uw onderhandelingspositie met een mogelijke koper.

Bent u van plan uw bedrijf binnen uw familie over te dragen, dan bent u wellicht geneigd genoeg te nemen met een lagere verkoopprijs. Een waarschuwing is hier op zijn plaats. Als u

uw bedrijf overdraagt tegen een niet-marktconforme prijs, kan de Belastingdienst zich op het standpunt stellen dat sprake is van een schenking.

Fase 6: geschikte koper zoeken

In deze fase gaat u op zoek naar een mogelijke koper. Dat hoeft niet altijd een onbekende te zijn. Binnen het mkb worden nog steeds veel bedrijven overgedragen aan bijvoorbeeld de zoon of dochter. Potentiële kopers kunnen zich ook bevinden binnen uw bedrijf (bijvoorbeeld een werknemer) of uw zakelijke netwerk. Heeft u nog geen geschikte kandidaat, dan kunt u met uw bedrijf de markt opgaan.

Alvorens u de markt opgaat, is het belangrijk dat u een korte profielschets van uw bedrijf maakt. Hierin staat net genoeg informatie om de interesse van potentiële kopers te wekken.

Fase 7: onderhandelingsfase

Heeft u eenmaal een potentiële koper gevonden, dan start de onderhandelingsfase. Om onaangename gevolgen te voorkomen, is het belangrijk om alle handelingen schriftelijk vast te leggen. Zodra duidelijk is dat een potentiële koper echt geïnteresseerd is, wordt het tijd om belangrijke informatie uit te wisselen. Door het opstellen van een vertrouwelijkheidsovereenkomst voorkomt u dat onzorgvuldig met deze informatie wordt omgesprongen.

Als beide partijen vertrouwen hebben in de uitkomst van de onderhandelingen, is het gebruikelijk om elkaars intenties op papier vast te leggen. Dit kan in een intentieovereenkomst ('letter of intent').

Na de intentieovereenkomst zal de potentiële koper de informatie willen toetsen die u als verkoper heeft verstrekt. Daarvoor dient het due diligenceonderzoek. In de meeste gevallen is dit een zo breed mogelijk onderzoek naar het bedrijf. Alle juridische, fiscale, financiële en bedrijfseconomische aspecten komen aan bod.

Zodra beide partijen in de onderhandelingsfase op hoofdpunten een akkoord hebben bereikt, kan een voorovereenkomst worden gesloten.

Fase 8: verkoop

Als de hele onderhandelingsfase is afgerond, kan de definitieve koopovereenkomst worden gesloten, kunnen juridische zaken worden afgehandeld en kan de gang naar de notaris plaatsvinden.

4.5 Huwelijk en echtscheiding

Een leven lang trouw. Vroeger bijna vanzelfsprekend, maar vandaag de dag ligt dat toch net iets anders. Nog steeds strandt een op de drie huwelijken. Een echtscheiding heeft niet alleen een grote emotionele impact, maar ook de financiële gevolgen kunnen fors zijn. Al helemaal voor u als dga met een eigen bv. Hoe groot de impact is, hangt mede af van de wijze waarop u getrouwd bent.

Wanneer u in het huwelijksbootje stapt, staat u voor een belangrijke keuze: “Trouw ik in gemeenschap van goederen of op huwelijkse voorwaarden?”

Gemeenschap van goederen

De meeste mensen trouwen nog steeds in gemeenschap van goederen. Alle bezittingen en schulden (op een enkele uitzondering na) behoren dan tot het gemeenschappelijk vermogen. Ook de aandelen van de bv vallen in de gemeenschap, evenals de uitgekeerde dividenden.

Huwelijkse voorwaarden

Veel dga's kiezen ervoor om, al dan niet tijdens het huwelijk, huwelijkse voorwaarden op te maken. Een belangrijke reden hiervoor is dat het vermogen van de partner zo beter beschermd is tegen een mogelijk faillissement van de bv. In de huwelijkse voorwaarden legt u afspraken vast over vermogen, inkomsten en gezamenlijke kosten. Er zijn verschillende vormen van huwelijkse voorwaarden. De volgende drie varianten komen in de praktijk het meest voor:

1. Koude uitsluiting. Bij deze variant is het vermogen van beiden helemaal gescheiden. Ieder heeft zijn eigen inkomen en vermogen en er is geen huwelijksgemeenschap.
2. Periodiek verrekenbeding. Ieder heeft zijn eigen inkomen en vermogen, waarbij jaarlijks het overgespaarde inkomen en/of vermogen tussen beide echtgenoten wordt verrekend.

In de praktijk wordt de jaarlijkse verrekening nog al eens vergeten. Dat kan tot grote discussies leiden over wie waar recht op heeft bij echtscheiding. De kans is groot dat dan alsnog de helft van het totale vermogen (waaronder de aandelen van de bv) moet worden verrekend.

3. Finaal verrekenbeding. Dit beding in de huwelijkse voorwaarden bepaalt dat bij overlijden of echtscheiding wordt gedaan alsof er een gemeenschap van goederen was.

Wanneer u samen met uw partner kiest voor huwelijkse voorwaarden, bedenk dan dat dit maatwerk is en dat u de huwelijkse voorwaarden ook moet naleven (denk bijvoorbeeld aan de jaarlijkse vermogensopstelling en verrekening bij een periodiek verrekenbeding). Ook tijdens uw huwelijk kunt u nog samen kiezen voor het maken, wijzigen of opheffen van huwelijkse voorwaarden. Sinds 1 januari 2012 is dat mogelijk zonder tussenkomst van de rechter. Verder is een regelmatige check van uw huwelijkse voorwaarden aan te raden. Er kunnen zich namelijk heel wat situaties voordoen die vragen om een aanpassing van de gemaakte afspraken.

Met name bij echtscheiding maakt het groot verschil of u getrouwd bent in gemeenschap van goederen of op huwelijkse voorwaarden.

Echtscheiding en aanmerkelijk belang

Bent u in gemeenschap van goederen gehuwd, dan heeft bij echt-scheiding uw partner het recht op de helft van de aandelen van de bv. Uiteraard kunt u wel samen tot een andere verdeling komen. In de huwelijkse voorwaarden kunt u afspraken maken over het aandelenbezit en of dit moet worden verdeeld bij echtscheiding. Hoogstwaarschijnlijk heeft een echtscheiding voor u dan geen gevolgen. U was en blijft gewoon eigenaar van de aandelen.

De verdeling van aandelen bij een echtscheiding wordt fiscaal gezien als een vervreemding. Dat betekent meestal afrekenen tegen het aanmerkelijkbelangtarief. Onder voorwaarden kan echter gebruik worden gemaakt van een doorschuiffaciliteit en kan fiscale afrekening achterwege blijven.

Echtscheiding en terbeschikkingstelling

Stelt u een vermogensbestanddeel (zoals een pand) ter beschikking aan de bv (zie ook paragraaf 2.5 Tbs-regeling), dan wordt bij gemeenschap van goederen 50% van dit vermogensbestanddeel toegerekend aan u en 50% aan uw partner. Bij echtscheiding vindt dan een fiscale afrekening plaats, omdat waarschijnlijk de tbs-regeling voor een van beiden eindigt. Ook hier kan onder voorwaarden gebruik worden gemaakt van een doorschuif-faciliteit. Bij huwelijkse voorwaarden speelt dit vaak niet. Het vermogens-bestanddeel hoort tot uw vermogen en alleen u heeft te maken met de tbs-regeling.

Echtscheiding en pensioen

Bij een echtscheiding heeft uw ex-partner in principe recht op de helft van het ouderdomspensioen dat tijdens het huwelijk is opgebouwd. Daarnaast heeft uw ex-partner recht

op een bijzonder partnerpensioen/nabestaandenpensioen. U kunt echter samen een andere verdeling afspreken of zelfs besluiten niet tot verdeling van het pensioen over te gaan. Wijkt u af van de standaardverdeling, dan moet dit wel zijn vastgelegd in de huwelijkse voorwaarden of in het echtscheidingsconvenant.

Bij pensioen in eigen beheer blijft uw ex-partner voor zijn of haar deel van uw opgebouwde pensioen tijdens het huwelijk afhankelijk van het reilen en zeilen van uw bv. De bv is immers in dit geval de pensioenuitvoerder. Omdat dit nadelig kan zijn voor uw ex-partner, kan deze eisen dat het pensioenaandeel elders wordt ondergebracht. U en uw bv moeten hier aan meewerken. Dit is alleen anders als door afstorting van het pensioen de continuïteit van uw onderneming aantoonbaar in gevaar komt.

Of de bv op dat moment nu wel of niet voldoende liquide middelen heeft, speelt geen rol. Pas als er geen financiële middelen zijn en deze ook niet kunnen worden verkregen, hoeft niet te worden afgestort.

Tot slot nog een waarschuwing. Bij afstorten van het pensioenaandeel van uw ex-partner wordt vaak gedacht aan de helft van de fiscale pensioenreserve, maar dat is niet zo. In de praktijk moet er een veel groter bedrag worden afgestort. De fiscale waardering is namelijk niet maatgevend, maar dat wat er in de Pensioenbrief staat. Ook de externe pensioenverzekeraar zal berekenen hoeveel er moet worden afgestort om te zijner tijd pensioen te kunnen uitkeren.

STAPPENPLAN EEN KWESTIE VAN PLANNEN

- 1. De aanmerkelijkbelangregeling is behoorlijk complex, met name door 'fictieve' vervreemdingen, de meetrekregeling en doorschuifregelingen om belastingheffing uit te stellen. Laat u goed informeren, vooral bij wijzigingen in het aandelenpakket.*
 - 2. Beleggen in privé of in de bv? Er zijn diverse rekenprogramma's waarmee u relatief eenvoudig de voor u fiscaal gunstigste variant kunt bepalen.*
 - 3. Bij estate planning komt veel kijken. Allerlei juridische en fiscale aspecten spelen een rol. Een goede begeleiding is cruciaal! Zo voorkomt u dat uw erfgenamen met een fiscale kater achterblijven wanneer u komt te overlijden.*
 - 4. Een testament is een onmisbaar instrument bij het regelen van uw bedrijfsopvolging.*
-

5. *De doorschuiffaciliteit in de inkomstenbelasting kent nogal wat haken en ogen. Doorschuiven is niet altijd de beste optie. Afrekenen is soms gunstiger.*
 6. *Een succesvolle bedrijfsoverdracht vraagt om de juiste prioriteiten op de juiste momenten. Een multidisciplinaire aanpak van specialisten is hierbij een must!*
 7. *Periodiek verrekenbeding in de huwelijkse voorwaarden? Vergeet niet tussentijds af te rekenen.*
 8. *Een echtscheiding is niet alleen ingrijpend, maar ook uitermate complex. Laat u goed begeleiden.*
-

5. Om niet te vergeten

En dan zijn er altijd enkele niet te onderschatten zaken waar u ook nog mee te maken krijgt of kunt krijgen als dga. Kwalificeert u bijvoorbeeld voor de btw nog als ondernemer? Of wat dacht u van de aansprakelijkheid? Wanneer u de regels niet goed in acht neemt, kan dat u duur komen te staan.

5.1 Dga en btw

Bent u ondernemer voor de btw? Enkele jaren geleden kon die vraag in veel gevallen met ja worden beantwoord. Een dga die meer dan de helft van de aandelen bezat en in dienstbetrekking was bij zijn bv, kwalificeerde als ondernemer voor de btw. Tegenwoordig kwalificeren de meeste dga's echter niet meer als btw-ondernemer.

Door een uitspraak van 18 oktober 2007 van het Hof van Justitie van de Europese Unie is namelijk voor het merendeel van de dga's een einde gekomen aan het btw-ondernemerschap.

Btw-ondernemerschap

Toch kunt u nog steeds kwalificeren als btw-ondernemer. Dit is het geval als u naast de arbeidswerkzaamheden voor de bv ook nog zelfstandig economische activiteiten verricht. Denk bijvoorbeeld aan de verhuur van een tot uw privébezit behorend bedrijfspand aan de bv, of de verhuur samen met uw echtgeno(o)t(e) van kantoorruimte in uw eigen woning aan de bv. Dat kan

betekenen dat u over de verhuur btw in rekening moet brengen aan de bv. Daar staat tegenover dat u dan ook recht op aftrek van voorbelasting heeft.

Om de administratieve gevolgen van de btw-plicht te beperken, kunt u voor de btw op verzoek een fiscale eenheid aangaan met uw bv. Bij onderlinge transacties tussen u en de bv, zoals de verhuur van het pand, hoeft dan geen btw in rekening te worden gebracht.

De belastinginspecteur kan ook op eigen bevindingen een fiscale eenheid vaststellen. Ook is het mogelijk om te handelen alsof er sprake is van een fiscale eenheid.

Een nadeel is dat alle deelnemers in de fiscale eenheid automatisch hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de door de fiscale eenheid te betalen btw. Dat geldt dan dus ook voor u!

5.2 Aansprakelijkheid

Normaal gesproken bent u niet persoonlijk aansprakelijk voor de schulden van de bv. De bv is namelijk als rechtspersoon zelfstandig drager van rechten en plichten. Wanneer u echter als bestuurder van de bv uw taken niet naar behoren uitvoert, kunt u toch aansprakelijk gesteld worden.

Zo kunt u bijvoorbeeld toch persoonlijk (privé) aansprakelijk gesteld worden wanneer:

- u namens de bv te zware contractuele verplichtingen bent aangegaan, terwijl u wist dat de bv hieraan niet kon voldoen;
- u de Belastingdienst niet op tijd meldt dat de bv de verschuldigde belastingen en premies niet kan betalen;
- er sprake is van kennelijk onbehoorlijk bestuur;
- de bv failliet gaat en dit faillissement het gevolg is van onbehoorlijk bestuur in de drie jaar voorafgaand aan het faillissement. Bij het niet deponeren van jaarstukken bij de Kamer van Koophandel wordt onbehoorlijk bestuur verondersteld.

Bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering

Om het risico te beperken dat u met uw privévermogen aansprakelijk bent, kunt u een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afsluiten. Een dergelijke verzekering is niet goedkoop en u sluit hiermee niet alle risico's uit. Laat u dus vooraf goed informeren over wat wel en wat niet wordt gedekt door de verzekering.

Beperk uw aansprakelijkheid voor belastingschulden

Stel dat uw bv door omstandigheden (tijdelijk) niet in staat is om de belasting of premies te betalen, zoals loon- en omzetbelasting en sociale verzekeringspremies. Meld deze betalingsonmacht dan zo snel mogelijk bij de Belastingdienst. Bij een tijdige melding van betalingsonmacht – dat wil zeggen binnen twee weken nadat de verschuldigde belasting of premies uiterlijk hadden moeten zijn betaald – bent u in principe niet aansprakelijk. Dat is alleen anders als de Belastingdienst aannemelijk kan maken dat het niet betalen te wijten is aan kennelijk onbehoorlijk bestuur in de drie jaar voorafgaand aan de melding van betalingsonmacht.

Bij een tijdige en correcte melding van betalingsonmacht ligt de bewijslast van onbehoorlijk bestuur bij de Belastingdienst. Bij een niet-tijdige melding wordt die bewijslast omgedraaid. U moet dan bewijzen dat het niet betalen van de verschuldigde belasting niet te wijten is aan onbehoorlijk bestuur van uw kant. Bovendien moet u kunnen aantonen dat een te late melding van betalingsonmacht niet aan u te wijten is.

Bestuurdersaansprakelijkheid bij dividenduitkering

In het sinds 1 oktober 2012 hernieuwde bv-recht (zie paragraaf 2.4 Bv-recht) is de bestuurdersaansprakelijkheid aangescherpt. Sinds die tijd geldt er een uitkeringstoets als de bv een dividend gaat uitkeren. Uit die toets moet blijken dat de bv ook na de dividenduitkering aan haar verplichtingen kan blijven voldoen. Als bestuurder moet u goedkeuring verlenen aan de uitkering. Als achteraf blijkt dat u die goedkeuring niet had mogen verlenen, dan bent u in privé aansprakelijk voor het tekort dat is ontstaan, vermeerderd met de wettelijke rente vanaf de dag van de dividenduitkering.

Ook als aandeelhouder kunt u aansprakelijk gesteld worden wanneer u wist of had moeten weten dat de bv na de dividenduitkering niet meer in staat zou zijn tot het betalen van haar schulden. U bent dan verplicht om de ontvangen dividenduitkering terug te betalen, vermeerderd met wettelijke rente vanaf de dag van uitkering.

Als dga kunt u op twee manieren aansprakelijk gesteld worden: als bestuurder en als aandeelhouder.

Beperk de aansprakelijkstelling door alles rondom de dividenduitkering goed te documenteren, zoals de uitkeringstoets en de positieve uitkomst daarvan. Zo kunt u bewijzen dat het uitkeren van dividend berust op een weloverwogen beslissing.

STAPPENPLAN OM NIET TE VERGETEN

1. *Bent u btw-ondernemer, ga dan na of de fiscale eenheid voor de btw in uw geval voordelig dan wel nadelig is.*
 2. *Het voordeel van beperkte aansprakelijkheid valt vaak deels weg wanneer de bank eist dat u in privé meetekent voor de lening die bestemd is voor de bv. Naast de bv bent u dan persoonlijk aansprakelijk als de bv de lening niet kan terugbetalen.*
 3. *Zorg ervoor dat de inschrijving van de bv in het Handelsregister altijd up-to-date is. Zo beperkt u als bestuurder het risico van aansprakelijkheid.*
 4. *Een tijdige melding van betalingsonmacht, wanneer uw bv de belastingschulden niet kan betalen, is essentieel!*
-

Meer informatie en inlichtingen

DRV Bergen op Zoom

Joulehof 10, 4622 RG Bergen op Zoom
Postbus 982, 4600 AZ Bergen op Zoom
Telefoon: 0164 - 241850
E-mail: bergenopzoom@drv.nl

DRV Breda

Cosunpark 20, 4814 ND Breda
Postbus 5678, 4801 EB Breda
Telefoon: 076 - 5233033
E-mail: breda@drv.nl

DRV Goes

Stationspark 51, 4462 DZ Goes
Postbus 117, 4460 AC Goes
Telefoon: 0113 - 200900
E-mail: goes@drv.nl

DRV Hellevoetsluis

Bruggehoofd 7, 3223 DB Hellevoetsluis
Postbus 1048, 3220 BA Hellevoetsluis
Telefoon: 0181-322100
E-mail: hellevoetsluis@drv.nl

DRV Middelburg

Park Veldzicht 1, 4336 DR Middelburg
Postbus 321, 4330 AH Middelburg
Telefoon: 0118 - 634000
E-mail: middelburg@drv.nl

DRV Oud-Beijerland

Beetsstraat 1, 3261 PL Oud-Beijerland
Postbus 1602, 3260 BC Oud-Beijerland
Telefoon: 0186 - 642222
E-mail: oud-beijerland@drv.nl

DRV Roosendaal

Emmerblok 30, Oud Gastel
Postbus 1006, 4700 BA Roosendaal
Telefoon: 0165 - 573700
E-mail: roosendaal@drv.nl

DRV Rotterdam

Hoofdweg 52, 3067 GH Rotterdam
Postbus 8560, 3009 AN Rotterdam
Telefoon: 010 - 4212020
E-mail: rotterdam@drv.nl

DRV Sliedrecht

Trapezium 150, 3364 DL Sliedrecht
Postbus 5, 3360 AA Sliedrecht
Telefoon 0184 - 414766
E-mail: sliedrecht@drv.nl

DRV Terneuzen

Willem Alexanderlaan 45, 4532 DB Terneuzen
Postbus 1100, 4530 GC Terneuzen
Telefoon: 0115 - 645645
E-mail: terneuzen@drv.nl

DRV Zierikzee

Karnemelksvaart 2, 4301 GX Zierikzee
Postbus 38, 4300 AA Zierikzee
Telefoon 0111 - 417155
E-mail: zierikzee@drv.nl